

Nove naloge pred šamotarno

Z ozirom na predvideno rekonstrukcijo martinarne in na postavitev nove električne peči, ki bo po zmogljivosti večja od današnjih, je pred kolektivom šamotarne nova naloga: izdelava kvalitetne dinas opeke za obok te peči, ki bo moral vzdržati najmanj 25 šarž. Vzdržnost obokov je sedaj pri 3 — 8 tonskih pečeh od 70 do 110 šarž.

Na vzdržnost oboka električne peči vpliva več faktorjev. Eden izmed teh je sistem zidave, katerih je v zadnjem času več. Najbolj poznan in do danes najbolj praktičen je radialen sistem zidanja, ki omogoča izzidavo oboka v blizu 12 urah, pri novem »parket« sistemu pa je zidava daljša za okrog 60 ur, zaradi sekanja pa je

večja tudi poraba opeke za 3 do 5 ton na en obok pri 25-tonskih pečeh.

»Parketni« sistem zidanja obokov se je v praksi pokazal v železarni »Boris Kidrič« v Nikšiču kot zelo zamudno delo. Kvaliteta obokov zavisi od kvalitete zidanja in pri slabih zidavi krone se lahko že pri prvem dvigu oboka poruši. Največkrat se je kro-

na posedla pri okoli 18 šaržah, medtem ko je bil ostali del »parketa« še vedno dober. Zato so se konstruktorji oboka za novo peč: obratovodja elektropeči Jože Ulčar, asistent Marjan Mrak, ob sodelovanju asistenta za vzdrževanje SM peči Jožeta Kusa odločili za radialen sistem opek. Pri tem je praksa pokazala, da so najugodnejši formati opeke v teži od 6 do 18 kg.

Drugi problem je izbira surovin za izdelovanje teh opek. Danes uporabljamo za zidavo obokov dinas opeko, krommagnezitno, silimanitno in korundno opeko. Proizvodnjo silimanitne in korundne opeke skuša osvojiti Institut RIŠ v Arandelovcu na zahtevo Železarne Nikšič, češ da se bo korundna opeka z okrog 85—90% Al_2O_3 odlično uveljavila. Praktičnih izkušenj pri tem v Jugoslaviji nimamo in o uspehih sedaj še ne moremo govoriti.

Krommagnezitni oboki, v kolikor bi vzdržali od 150 do 220 šarž, bi se glede na visoke cene izplačali, v primeru manjše vzdržljivosti izpod 150 šarž pa ne. Problematična je tudi njihova velika teža, ki je za 1,5 krat večja kot pri silikatni opeki.

Najbolj poznani so dinas ali silika oboki, izdelani iz kremenjaka. Iz te surovine izdelujemo v naši šamotarni tudi opeko za obstoječe električne peči.

(nadaljevanje na 2. strani)

Rekordna prodaja naših izdelkov

Kako bi bilo, če bi dosegli vsak mesec višino februarske prodaje? Dobro za nas vse. Izboljšali bi našo osebno udeležbo, povečali bi sklade podjetja, omogočili več sredstev naši komuni, posredno bi vplivali na dvig proizvodnje vseh tistih gospodarskih organizacij, ki iz naših izdelkov predelujejo druge industrijske predmete in med njimi tudi izdelke široke potrošnje. Kaj se je zgodilo v februarju letos, v najkrajšem mesecu leta, v mesecu redukcije električnega toka, pomanjkanja žveplene kisline, premoga in cinka, da smo dosegli najvišjo prodajno vrednost naših izdelkov sploh, odkar obstajamo.

Takoj je treba poudariti, da prodajno vrednost nismo dosegli s povišanjem cen, temveč da so to lanskoletne cene za vse naše izdelke, ki smo jih prodajali, razen morda manjših popravkov pri cevih in žici. Februarska prodaja je za več kot 300 milijonov presešla prodajo v decembru lani, ko vemo, da smo pomedli vsa skladišča končnih izdelkov in izpraznili vse kote. Da, v februarju leta 1964 je bila dosežena do sedaj najvišja prodaja naših izdelkov in to v višini 3.895.090.000 dinarjev. To je brez dvoma v prvi vrsti odraz boljše organizacije dela od komercialnega sektorja, preko priprave dela do posameznih delovnih enot in kar moramo posebej poudariti, to pomeni povečanje produktivnosti neposrednih proizvajalcev. S tem pa ne trdim, da tudi prej nismo delali na izboljšanju organizacije dela in dviga produktivnosti vseh zaposlenih v našem kolektivu. Vendar brez podrobne analize izgleda, da so »dopolnila« za osebne dohodke neposrednih proizvajalcev, kot je stimulans za doseganje planirane količine proizvodnje in še manjši posegi v nekatere startne osnove pri udeležbi za osebne dohodke — dosegla svoj namen. Vse to se je zkazalo sedaj s povečano proizvodnjo kot dober dokaz, da je kolektiv le našel sasebe in utrdil zaupanje v pot k pravičnemu nagrajevanju in udeležbo za vloženo živo delo.

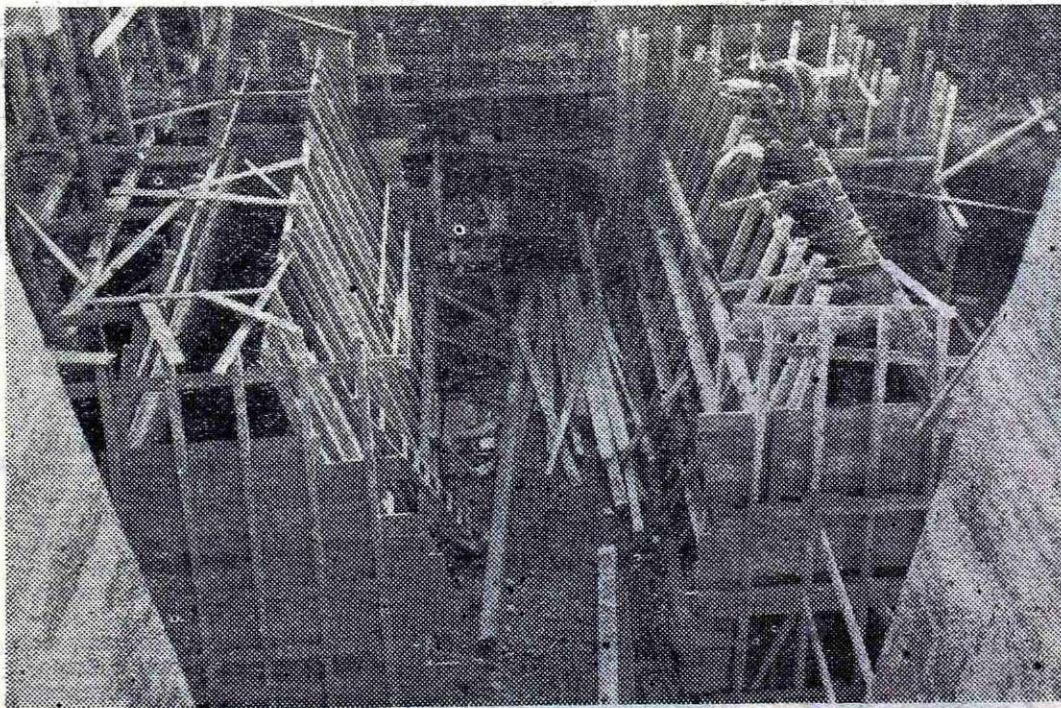
Vendar nam ta uspeh, ki ga s ponosom lahko ugotavljamo, še vedno kaže, da bi z isto količino vloženega živga dela (opravljenih ur) lahko ustvarili še višjo vred-

nost naše proizvodnje in tako tudi prodaje, če bi prodane količine naših odpremljenih izdelkov bile narejene še iz boljših vrst jekla, boljših dimenzij naših izdelkov, posebno še v več vrstah (nadaljevanje na 2. strani)

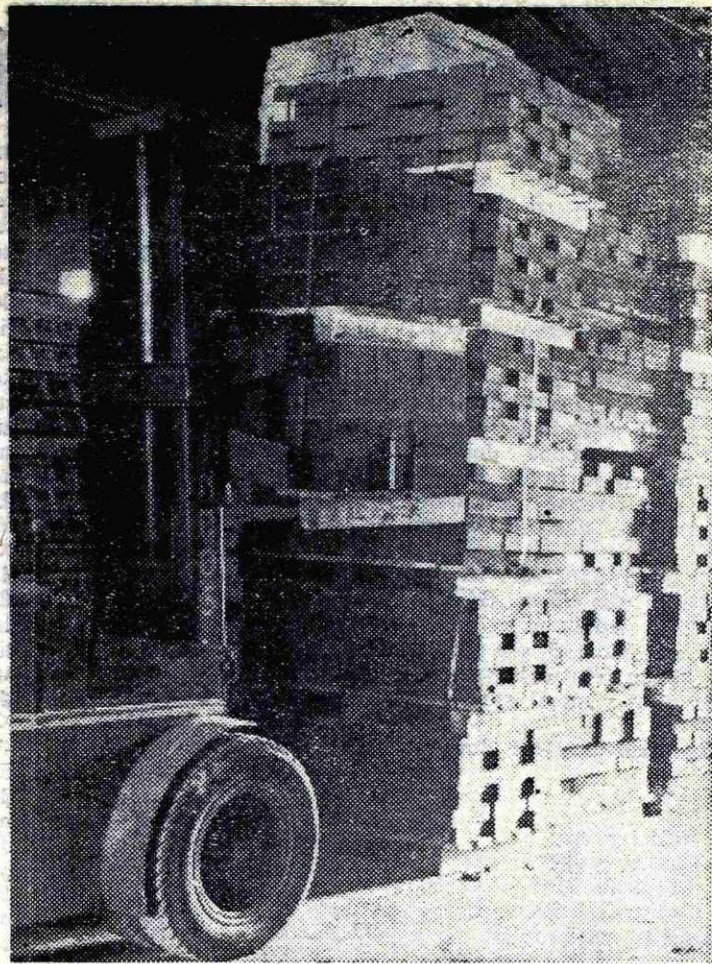
ŽELEZAR

JES 1964, 28. MARCA 1964

ST. 13/VI.

Strokovnjaki so se odločili, da bo obok nove električne peči izzidan iz opeke, ki bo težka 6 do 18 kg in sicer v radialnem sistemu. Na sliki betoniranje temeljev nove električne peči

Ker so uredili skladišče šamotne opeke za kantino pri martinarni, jo pripeljejo iz centralnega skladišča v Hrenovici z viličarji po v ta namen zgrajeni novi cesti

Zgrajena je nova lopa za ognjevzdržni material

Pri remontu SM peči potrebujemo za obzidavo od 500 do 1200 ton raznega ognjevzdržnega materiala. Za normalni potek dela je treba predhodno pripraviti vso količino materiala čim bližje SM pečem, kajti obzidava traja samo 4 do 6 dni.

Zelo lep in velik prostor smo imeli do nedavnega na koncu martinarne, kjer smo opravili vsa pripravljala dela. Z odločitvijo, da bo na tem mestu nova električna peč, smo se znašli v zelo težkem položaju, kako preskrbeti in prepeljati potrebno količino ognjeodpornega materiala na delovno mesto.

Odločili smo se, da bomo postavili lopo na prostoru med kantino in rakami s površino 200 m². Lopa je zgrajena iz montažnih cevi in je prvi primer take gradnje v naši železarni. Montažo je opravil gradbeni oddelek v zelo kratkem času solidno in poceni. Prednost take gradnje je v tem, da zgradbo lahko v zelo kratkem času prestavimo na drugo mesto, pri ponovni montaži ne gredo elementi v nič in vedno imamo možnost, da lahko razporedimo prostore po želji z montažnimi elementi.

Ker je lopa izven tirnih naprav, smo morali zgraditi še dovozno pot od centralnega skladišča v Hrenovici preko savske ceste, poglobiti cesto pod rakami in mimo plavžnih čistilcev do lope. Delo je opravilo gradbeno podjetje »Sava«, vendar so bile zaradi vremenskih pogojev težave in cesta še vedno ne ustreza popolnoma za varno vožnjo viličarjev.

Opeko prevažajo 3-tonski viličarji, ki so zelo obremenjeni. Samo pri enem remontu opravijo okrog 500 do 700 voženj, kar zahteva solidno vzdrževanje prevozne poti in voznega parka. Viličarji letno preložijo in prepeljejo okrog 25.000 ton ognjevzdržne opeke, zato bo treba še letos obnoviti vozni park, če hočemo, da ne bo zastojev pri remontih SM peči.

Jože Kus

Rekordna prodaja naših izdelkov

(nadaljevanje s 1. strani) pločevine, hladno valjanih trakov in žice. Zato je treba predvsem v obratih, ki delajo že direktno za prodajo, nenehno spremljati za tem, da povečujejo asortiment naših izdelkov in vedeti to, da ni samo količina izdelkov tista, ki nam daje boljše finančne rezultate in tako tudi višjo in boljšo udeležbo za osebne dohodke, pač pa da je ravno tako ali pa še bolj važna vrsta blaga, ki smo jo naredili za prodajo.

Če smo na koncu lan. leta počistili vsa naša skladišča končnih izdelkov in poskrbeli, da smo tudi vse prodali, ob koncu februarja tekočega leta nismo mogli storiti sa-

mo to, pač pa smo morali občutno zmanjšati še skladišča naših proizvodov. Tako smo ob koncu lanskega leta imeli na zalozah vložnega materiala za naše valjarne skupno 20.880 ton, ob koncu februarja pa nam je za predelavo ostalo vložnega materiala samo še 16.151 ton, torej smo znižali vložni material naših valjarn za 473 vagonov. Čeprav obravnavam februarjsko prodajo, moram kljub temu ponovno ugotoviti, da je naša osnovna skrb še vedno proizvodnja jeklarne in nabava manjkajočih količin jekla, sicer naše valjarne in predelovalni obrati ne bodo mogli nadaljevati z delovnim poletom, ki so ga pokazali prav v februarju.

Zgošчени podatki dosežene februarjske prodaje so:

	din	z ozirom na plan	din
težka proga	38.736.051	+	7.322.000
lahke proge	368.271.000	+	76.045.000
valjarna 2400	961.638.000	+	12.594.000
valjarna 1300	735.697.000	+	153.958.000
žična valjarna	172.882.000	+	105.272.000
jeklovlek	146.428.000	+	23.931.000
hladna valjarna	366.449.000	+	50.160.000
žičarna	355.786.000	—	30.047.000
cevarna	249.931.000	+	23.518.000
žebličarna	246.220.000	+	44.596.000
elektrodni	172.419.000	+	10.666.000
ostali	80.620.000	—	8.046.000
Skupaj	3.895.090.000	+	479.187.000

Že ti zgošчени podatki dosežene prodaje nam kažejo, kateri obrati zaostajajo, kljub temu, da smo s prekoračitvijo planirane prodaje v februarju v višini 479 milij. 186.000 din pokrili še nedoseženo prodajo po planu v januarju tekočega leta tako, da smo ob koncu februarja tekočega leta za obdobje dveh mesecev prekoračili plansko zadolžitvev prodaje v višini 296.359.000 din. Med vsemi v glavnem zaostaja v tem obdobju za plansko zadolžitvijo le žičarna in sicer za 113.630.000 dinarjev.

Omenil sem, da pomeni februarjska prodaja za nas izreden uspeh in da bi bili rezultati še boljši, če bi bil

asortiment prodaje popolnejši. Pregled posameznih povprečnih doseženih prodajnih cen nam letos prvič na osnovi izboljšane evidence že mesečno omogoča obračun prodaje na IBM strojih. Bežni pregled dosežene povprečne prodajne cene nam potrjuje vse naše prejšnje trditve, saj so naše dosežene prodajne cene med seboj zelo različne kot npr. znaša povprečno dosežena cena pri valjani žici 105,20 din za kg, medtem ko je povprečna dosežena prodajna cena pri vlečeni žici že 168,40 za kg. Ta podatek kaže, da pri valjani žici nismo dosegli asortimenta, to se pravi tiste valjane žice, ki je namenje-

na za predelovalno industrijo in smo verjetno prodali več betonske žice. Pri doseženi prodajni ceni za vlečno žico ugotavljamo mnogo skokov, saj je povprečna dosežena prodajna cena profilne žice pocinkano belo žarjene ogljikove znašala za kg 405,90 din, za vlečno srednje kvalitetno ogljikovo žico 310,90 din, a za žico srednje kvalitetno SM ogljikovo 124,80 din za kg. Prodaja pa kaže, da smo žice z nizko prodajno ceno prodali 400 ton, one z najvišjo prodajno ceno pa samo 6 ton. Enako je pri hladno valjanih trakovih. Pri prodaji 1.994 ton hladno valjanih trakov smo dosegli povprečno prodajno ceno 188,20 din za kg. Najboljšo prodajno ceno smo dosegli pri posvinčenih finih trakovih in sicer 280,80 din za kg. Najnižjo pri srednjih trakovih in sicer 186,30 din za kg. Toda zopet smo prodali tistih z višjo ceno le 27 ton, tistih z nizko ceno pa 164 ton. S tem pa ni rečeno, da bi trakov z visoko ceno ne mogli prodati, če bi bili prej izdelani. Podobno je tudi pri prodaji pločevine. Skupno smo prodali pločevine v februarju 12.129 ton. Najboljšo ceno je dosegla trafo pločevina in sicer 321,10 din za kg, dinamno pločevina 204,50 din za kg, kotlovska 147,20 din za kg in ladijska 125,90 din za kg. Toda tudi tu je vrstni red količine, ki je bila narejena in prodana obraten, saj smo prodali:

30 ton trafo pločevine,
464 ton dinamno pločevine,
541 ton kotlovske ploč.,
2385 ton ladijske pločevine.

Omenjena evidenca naše prodaje po količini in vrednosti vsebuje še številne podatke, tako o elektrodah, žebličih in drugih vrstah naših doseženih prodajnih cen, katere tu ne bom podrobno obravnaval. Posebno pereč problem pri doseganju prodajne cene igrajo še dodatki za dimenzije, formate, obrezovanje, količine, kateri vsi

bistveno vplivajo na prodajno ceno in s tem na finančni rezultat. Zato smatram, da morajo vse službe in vsi organi v bodoče temu problemu še nadalje posvetiti še več pozornosti, kakor smo jo do sedaj.

Kaj pa naša udeležba za osebne dohodke?

Visoka odpreda daje tudi visoko udeležbo za osebne dohodke. Skupno smo dosegli pri odpremi in prodaji v februarju tekočega leta bruto udeležbo za osebne dohodke po ceniku, urah in s pribitkom za stimulans 495.005.060 dinarjev, torej tudi nov rekord.

Od te skupne udeležbe pri odpremi in prodaji v februarju za osebne dohodke znaša neto osebni dohodek oziroma kar dobimo izplačano 311.853.190 dinarjev, proračunski prispevek (15% davek) 74.250.758 din in za socialno zavarovanje 108 milij. 901.112 dinarjev.

Že ta delitev ni tako enostavna, vendar je naša notranja še bolj zamotana, saj moramo najprej iz te dosežene udeležbe za osebne dohodke pokriti:

osebne dohodke po obračunski postavki, pribitek na normo, pridnostni dodatek, dodatek za nočno delo, pribitek za nadurno delo, individualne premije, nagrade,

otežkočeni dodatek, ločitveni dodatek nad limitom, posebni dodatek, stimulacijski dodatek, tako da nam ostane razlika še za tako imenovani del po enoti izdelka. Osnova za izplačilo po enoti izdelka pa so zopet osnovne obračunske postavke, norma, pridnostni dodatek in nočni dodatek. Vse to bi moral sleherni proizvajalec obvladati, da bi si lahko točno izračunal svojo udeležbo za vloženo delo.

Od dosežene udeležbe za osebne dohodke odpade na posamezne skupine in v neto zneskih: na topilnice 67 milij. 517.296, na valjarne 77.161.915, na predelovalne obrate 42 milij. 966.856, na strojno-energetske obrate 79.789.721, na OTK 10.697.003, na upravne službe 30.931.776, na projektni biro 2.027.438 in na pripravnike 761.185 dinarjev.

Iz teh podatkov vidimo, da je obračun udeležbe po enoti izdelka oziroma po ceniku in stimulansu precej zamotana zadeva, vendar še ne toliko, kakor so različna posamezna merila za notranjo delitev v posameznih EE, kar nam daje nalogo, da bomo ta merila uredili tako, da bodo še bolj pravična in tudi razumljiva slehernemu proizvajalcu.

Stanko Ravnik

Nove naloge pred šamotarno

(nadaljevanje s 1. strani)

Dolgoletna praksa nam je pokazala, da moramo pri izbiri surovine posvečati posebno pozornost na SiO_2 , ki ne sme biti nižji od 95 %, Al_2O_3 , ki mora biti izpod 1,8 %, Fe_2O_3 , ki naj znaša od 0,50 do 0,90 % in MgO , ki ne sme biti večji od 0,80 %.

Take kremenjake imamo v Jugoslaviji, in sicer v bližini Mirne na Dolenjskem.

Odločili smo se, da bomo izdelovali opeko za oboke nove električne peči samo iz teh, do sedaj dobro preizkušenih kremenjakov. Vsak vagon pa bo treba takoj analizirati in ugotoviti % SiO_2 ter surovino po vsebnosti teh oksidov sortirati.

Poleg tega bo morala šamotarna ta kamen tudi prati, kajti v naravi nimamo čistih kremenjakov, ampak vsebujejo vedno določene primesi, ki jih s pranjem ločimo.

Z upoštevanjem dosedanjih praktičnih izkušenj bomo lahko doma izdelali dinas opeko, ki bo odgovarjala vsem kemičnim, mehanskim in termičnim zahtevam.

Opeka, izdelana iz kremenjakov Mirne, bo odgovarjala kvalitetnim zahtevam, če bo tehnološki proces v šamotarni izvajen s poostreno kontrolo mletja, mešanja, posebno pa dodajanja apnenega mleka in žgane opeke v pečeh.

Kolektiv EE šamotarne, posebno vkladalci in žgalci, se morajo zavedati, da je od pravilnega vkladanja in posebno od pravilnega časovnega žganja dinas opeke odvisna kvaliteta, kajti med žganjem se izvrši v kremenjaku 8 kristalnih modifikacij, v katerih se oblika spremeni tudi za 14 %.

Vzdržnost obokov pa je odvisna, in to v precejšnji meri, tudi od načina dela v električni peči, kajti dinas opeka ne prenaša dobro večjih temperaturnih sprememb, od pravilne izzidave oboka ter upoštevanja dilatacije, ki jo določimo ali na osnovi izkušenj ali pa z dilatacijskim aparatom.

S pravilnim segrevanjem in upoštevanjem vseh dosedanjih praktičnih izkušenj pri nas in drugod upam, da bodo tudi novi oboki vzdržali predvideno število šarž. aR

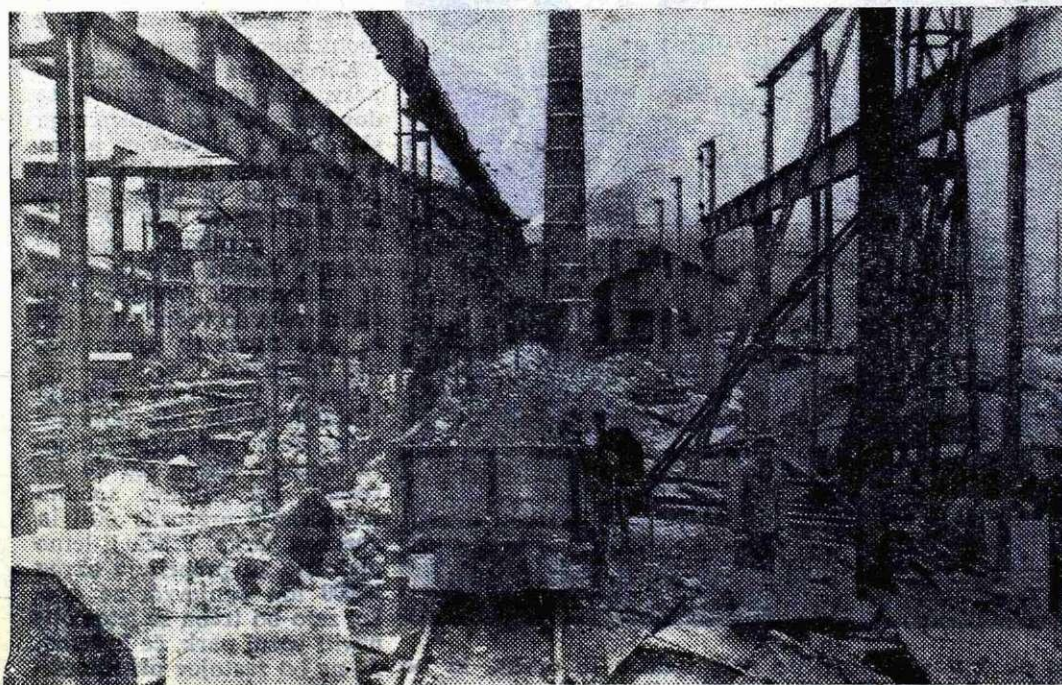
ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega dobrega moža

FRANCA GABRIELA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi v moji žalosti kakorkoli izkazali svojo pomoč in sočutje.

Žalujoča žena Mila

Že dal časa gradijo na Javorniku podaljšek hale lahke proge

Tudi delavcem - borcem mesto v statutu železarni!

Zadnji sestanki delavcev v posameznih ekonomskih enotah, ki so bili sklicani zaradi dopolnitve statuta železarne, so že skoro za nami. Na sestanku, na katerem sem bil navzoč, nisem mogel dobiti pravega odgovora na nekatera izvajanja. Izrečena je bila tudi pripomba o privilegijih borcev.

Ob tem sem se nehote vprašal, če niso vsi zakoni, ki ščitijo borce, samo privilegiji. Torej povečani dopusti, oprostitev od strokovnih izpitov nekaterim borcem, pravice iz pokojninskega zakona, pomoč v bolezni, pri štipendiranju, pri stanovanjih itd., vse to naj bi bili privilegiji.

Mislim in sem trdno prepričan, da to ni res. Vsak, ki količkaj pozna težino naše borbe in žrtve, ki jih je moral doprinesiti naš borec, aktivist ali interniranec, mislim da tega ne bo smatral tako.

Imamo pa izkušnje in primere, da borec v nekaterih primerih ne doseže niti enakih pravic kot ostali državljani. Danes, po devetnajstih letih je menda že čas, da vsi zainteresirani uvidijo, da so borci poleg svojega prispevka v borbi ogromno doprinesli tudi po osvoboditvi in bi bilo prav, da za svoje delo dobijo tudi vredno plačilo in enakopravno mesto.

Mnenje in predlog predsedstva Združenja borcev NOV občine Jesenice in razprava navzočih borcev ni

prepričala o upravičenosti pripomb navzočega člana statutarne komisije in o tem, da je tudi v našem statutu nekje mesto borcu, pa tudi tistim, ki so svoje zdravje pustili v zaporih in taboriščih. Ob tem so še otroci padlih borcev — bivših železarjev, ki so zaradi izgube očeta živeli v znatno težjih pogojih kot ostali, kar je seveda vplivalo na njihov razvoj, znanje in seveda zaradi tega tudi na položaj ter osebne dohodke.

Če je ta pomislek člana komisije njegovo osebno mnenje, ga bo moral pač spremeniti, če je pa to mnenje celotne komisije, je to v načelu zgrešeno.

Menim, da so bili ti sestanki zaradi dopolnitve statuta, ne pa samo zaradi dajanja soglasja.

Tudi rok za pripravo statuta nas ne sme motiti. Bolje je, da nekaj dni zamudimo kot pa da bi bili borci s statutom, ki mora biti vendar odraz naših načel, teženj in želja, nezadovoljni. Torej sem zato, da bi bil naš statut realen in ne samo deklarativen.

Slovenko

Gasilci, ki so se udeležili tečaja za strojnike gasilskih brizgaln

Strojniški tečaj gasilcev

V februarju in marcu je Občinska gasilska zveza Jesenice priredila tedaj za strojnike gasilskih brizgaln gasilskih društev v naši občini ki so ga izvedli v gasilskem domu naše železarne.

Ker je gasilsko društvo oz. poklicna gasilska in reševalna četa železarne edina v občini, ki razpolaga z izkušenim predavateljskim kadrom, potrebnim orodjem, prostori in različnimi gasilskimi brizgalnami, je bila uspešna izvedba tečaja mogoča le v domu gasilcev železarne in pod vodstvom poveljnika Gregorja

Novaka in njegovega namestnika Franca Bahuna.

Zanimanje tečajnikov in razmere v društvu so pokazale, da je bil tečaj potreben in koristen. Potrebni pa bodo tudi v prihodnje. Program tečaja je obsegel 35 ur teoretičnega in 16 ur praktičnega pouka. Na izpitih 21. in 22. marca je 31 tečajnikov doseglo odlično oceno, 17 prav dobro, 4 pa so bili dobri. Povprečna ocena je bila 4,2.

Zastopnik republiške okrajne in občinske gasilske zveze, ki so prisostvovali izpitu, so se o organizaciji in uspehih izrazili zelo pohvalno, se tečajnikom zahvalili za prizadevnost in vložen trud, jim čestitali in zaželeli uspešno delo v prihodnje. Ob zaključku tečaja je poveljnik ObGZ Jesenice vsem tečajnikom čestital k doseženim uspehom, se njim in predavateljem toplo zahvalil ter jih pozval,

naj se tudi v bodoče pri humanem delu v gasilstvu pokažejo prav tako uspešne, ker bodo le tako vredni danega zaupanja in priznanja.

S. A.

TONA SELISKAR MED JESENISKIMI UCENCI

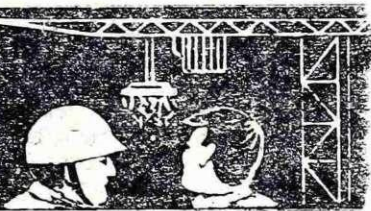
Učenci osnovne šole »Tone Cufar« na Jesenicah so v soboto dopoldne imeli v svoji sredi slovenskega književnika Toneta Seliškarja. V dvorani delavskega doma jim je pripovedoval o svojem življenju in ustvarjanju ter bral svoja dela. Srečanje s Tonetom Seliškarjem bo ostalo učenecem v lepem spominu, marsikomu pa bo vzpodbuda za še vestnejše prebiranje njegovih in drugih knjižnih del.

Zaključni račun stanovanjskega sklada

Na zadnji seji upravnega odbora sklada za stanovanjsko izgradnjo so razpravljali o poslovnem poročilu in zaključnem računu za leto 1963. Ugotovili so, da je bilo od obstoja sklada vloženih 2.165 milijonov dinarjev, samo v lanskem letu pa 472 milijonov dinarjev. Če k lanskeletni vsoti dodamo še 413 milijonov, ki so jih prispevali investitorji sami, smo lani za gradnjo 304 stanovanj porabili 885 milijonov dinarjev. Lastna udeležba je torej znašala skoraj 50 %. Predvsem je bilo to vidno pri zasebni gradnji. Sredstva interesentov, ki niso mogli sami biti posebni investitorji, so bila združena. Upravni odbor je začel gradnjo kot investitor s predplačili in pri tem upošteval kompleksnost urejanja naselij in komunalnih objektov.

Za letošnje leto so sprejeli priporočilo za izdelavo statuta in sklenili, da bo treba točneje določiti delokrog strokovne službe občinske skupščine ter odobrili zadrugi v Žirovnici dodatno posojilo 3.200.000 dinarjev. Imenovani sta bili tudi finančna komisija in komisija za ogled gradbišč.

Nesreče

VALJARNE JAVORNIK I

Ernest Klavžar, vozač, si je pri vezanju okroglega železa s prekratko odrezanim kosom poškodoval levo roko. Alojza Babiča, valjavca na

predprogi, je valjanec, ki se je zataknil v ploščo, oplazil po nogi in ga opeknel.

ŽICNA VALJARNA

Milanu Blagojeviču, pomočniku pri peči, je pri odvažanju

nju žlindre od peči spodrsnilo in si je laže poškodovalo koleno.

VALJARNA 2400

Alojz Pivar, prebiralec ploščevine, je nesel odrezek plošče na škarje, da bi odrezal probo. Plošča mu je padla na desno nogo in mu poškodovala stopalo.

STROJNO-ENERGETSKI OBRATI

MEHANIČNA DELAVNICA

Franc Stopar, rezkalec v strugarni, si je pri brušenju orodja na brusilnem stroju poškodoval sredinec leve roke. Vzrok: premajhna previdnost.

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

Janez Smolej, ključavničar v mehanični delavnici, si je med avtogenskim rezanjem vroče platine skozi usnjeno rokavico opeknel kazalec desne roke.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru in sodelavcem prometnega oddelka se najtopleje zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega dvomesečnega bolovanja.

Janez Gašperin, promet

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru hladne valjarne in žičarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Anton Novak

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru in sodelavcem prometnega oddelka se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času bolovanja.

Stane Pompe, promet

Združitev RK Ukova in Sava

Že nekaj let razpravljajo organizacije SZDL in ZK na terenu Sava o umestnosti obstoja dveh organizacij Rdečega križa na področju stanovanjske skupnosti Sava.

Prva zajema področje bivšega terena Ukova ter naselje nad progo, druga pa področje terena Sava in Groblje. Šele zadnje čase je prišlo do končnega sporazuma med obema organizacijama. Na skupnem posvetu obeh odborov in krajevne organizacije RK Središče so se domenili za občni zbor, ki bo v najkrajšem času. Nova organizacija RK bo obsegla poleg področij obeh dosedanjih organizacij tudi del terena, ki je pred novo razmejitev pripadal Središču. Naziv nove organizacije RK naj bi bil krajevna organizacija RK Sava kot se nazivajo vse ostale

organizacije na tem področju. Občni zbor, na katerem se bosta obe omenjeni organizaciji združili, bo prav gotovo dal zaključke in napotke, ki bodo v prid organizaciji in posameznikom. Združitev ne sme povzročati zastoja v delovanju, temveč še večje prizadevanje in skrb za uspešno delo. Prav bi bilo, da bi ob tej priliki dali priznanje nekaterim odbornikom, ki že leta in leta nesebično delajo. Ker je območje nove organizacije zelo obširno, bo njeno delo uspešno le, če bo imela res dobro vodstvo in pomoč vseh svojih članov.

S.

Mazut in žveplo

Po drugi svetovni vojni smo začeli kot gradivo za SM peči vedno bolj uporabljati mazut, ki ima posebno pred generatorskim plinom celo vrsto prednosti. Tekoče gorivo mazut, ki je visoko kalorično, saj vsebuje okoli 10.000 kcal/kg, dobimo kot ostanek pri destilaciji surove nafte. Zato so tudi njegove lastnosti odvisne od vrste nafte, ki jo rafinerija predeluje. Pri uporabi mazuta kot goriva za SM peči pa je za njegovo kvaliteto najbolj odločilen odstotek žvepla, ki ima neposreden vpliv na kvaliteto proizvedenega jekla.

Znano je, da je žveplo, z izjemo avtomatskih jekel, za kvaliteto jekla škodljiv element in ga zato standardi za različne vrste jekel omejujejo z določeno največjo možno količino. Tako je za navadne vrste jekla zgornja meja za žveplo 0,06 %, za boljše jekla 0,05 %, kvaliteta 0,04 % in za posebne vrste jekla 0,03 % in še nižje.

Žveplo pride v SM procesu v jeklo na dva načina: iz vložka in iz goriva. Pri kvalitetnem vložku, to je grodlju, ki vsebuje okoli 0,05 % žvepla, starem železu, katerega povprečna vsebnost žvepla tudi ne prekorjači 0,05 % in apnu z manj kot 0,1 % žvepla, bi moralo biti žveplo v jeklu ob taljenju okoli 0,05 procenta. Vendar je to le redek primer, običajno je % žvepla ob raztaljenju v jeklu večji kot bi moral biti ob upoštevanju samo materialne bilance z ozirom na žveplo v vložku. Vzrok za to je v tem, da preide del žvepla iz goriva, bodisi mazuta ali plina, med taljenjem v vložek. Čim več je žvepla v gorivu, tem več ga je tudi ob raztaljenju in ob koncu procesa v jeklu.

Kvalitetni standardi za mazut, ki ga uporabljamo za gorivo v SM pečeh, postavljajo kot zgornjo mejo za žveplo 0,8 %. Žal nima mazut vedno tako nizko žveplo, ker niso vse vrste nafte, ki jih predelujejo rafinerije, v tem oziru enake. Za naše jugoslovanske razmere vemo, da proizvajata rafineriji v Bosanskem Brodu in Sisku običajno mazut z nizkim žveplom, pod 0,8 %. Vzrok je v tem, ker predelujeta v glavnem jugoslovansko nafto, ki je znana po tem, da ima nizko žveplo. Rafinerija na Reki pa predeluje nafto uvoženo iz prekomorskih dežel, ki vsebuje skoraj vedno višje žveplo in zato je tudi mazut iz te rafinerije z ozirom na vsebnost žvepla precej slabši. Analize mazuta, ki smo ga pred časom zaradi splošnega pomanjkanja tega goriva dobivali tudi z Reke, kažejo, da se je gibalo žveplo v mejah od 1,20 do 2,73 %. Pri tem je pri večini prispelih vagonov pokazala analiza žveplo okoli 2,0 %.

Zaradi težav pri samem SM procesu v zvezi z razžveplanjem so se martinarski strokovnjaki veliko ukvarjali s problemom žvepla v mazutu. Med drugim so to raziskovali tudi trije francoski metalurški in rezultate

svojih raziskav objavili v strokovni francoski železarski reviji. Njihov namen je bil ugotoviti vpliv raznih količin žvepla v mazutu na potek razžveplanja pri SM procesu.

Izvedli so obsežne raziskave pri 26 šaržah, izdelanih v 40-tonski SM peči, kjer so poskušali doseči pri vsaki šarži čim bolj enake pogoje z ozirom na vložek, medtem ko so kvaliteto uporabljene mazuta z ozirom na žveplo spreminjali. Tako so uporabljali pri 8 šaržah mazut z okoli 0,45 %, pri 9 šaržah z okoli 1,85 % in pri preostalih 9 šaržah s približno 3,50 procentov žvepla.

Rezultati njihovih raziskav so zelo zanimivi in važni za razjasnitev stanja v zvezi z žveplom v mazutu. Ugotovili so, da pomeni za njihove obratovalne pogoje 1 % žvepla v mazutu povišanje žvepla v izdelanem jeklu za 0,006 — 0,007 %, praktično povedano, če ima mazut npr. 3,5 % žvepla, pomeni to povišanje žvepla v izdelanem jeklu za okrog 0,02 % v primerjavi z mazutom, ki ima 0,5 % žvepla. Torej če bi ostali pogoji z ozirom na žveplo v vložku omogočali izdelavo jekla z 0,03 % žvepla, bi imelo v tem primeru jeklo dejansko 0,05 % žvepla, kar je posebno pri proizvodnji kvalitetnih vrst jekla zelo velika razlika v negativnem smislu.

Pri tem je treba omeniti, da so takšen rezultat dosegli

pod pogojem, da so pri vsaki šarži takoj po raztaljenju odstranili z vlečenjem približno 2,7 tone od skupno okoli 6 ton žlindre. S takšnim načinom dela so seveda precej izboljšali pogoje za odstranjevanje žvepla in veljajo njihovi rezultati le v primeru, če del žlindre ob raztaljenju odstranimo.

Zanimiva ugotovitev teh avtorjev je bila tudi, da ima žveplo v mazutu vpliv na razžveplanje taline samo med taljenjem, medtem ko med rafinacijo tega vpliva praktično ni. Zato predlagajo, da bi tam, kjer je to tehnično možno izvesti, uporabljali med taljenjem mazut z nizkim žveplom in med rafinacijo mazut z višjim žveplom. Vendar predstavlja pri obratovanju z več pečmi praktično nepremostljive težave dejstvo, da se posamezne faze procesa pri pečeh zelo križajo.

Isti avtorji navajajo v svojem članku tudi rezultate raziskav nekega severnoameriškega metalurga, ki so za nas še bolj zanimivi, ker jih je dosegel na podoben način, samo brez vlečenja žlindre. On je ugotovil zelo preprosto zvezo med žveplom v mazutu in proizvedenem jeklu. Za vsak 0,1 % žvepla v mazutu se dvigne žveplo v proizvedenem jeklu za 0,001 %. Torej če bi tudi v tem primeru upoštevali razliko žvepla v dveh mazutih za 3 %, kar sem omenil že prej, pridemo do razlike 0,030 % žvepla v proizvedenem jeklu. To je še znatno bolj neugodno kot prejšnje in če vzamemo spet kot osnovo 0,03 %, pridemo do 0,06 % žvepla, torej zgornje meje za najnavadnejše vrste jekla.

Sedanje stanje v naši martinarni je takšno, da so pogoji iz dveh razlogov neugodnejši kot v primeru, ki so

ga raziskovali francoski metalurški. Prvi razlog je v tem, da pri nas ne vlečemo žlindre, ker to iz tehničnih razlogov ni mogoče. Drugi razlog pa je v tem, da razpršujemo pri nas mazut s komprimiranim zrakom, katerega pritisk pa je nižji kot bi dejansko moral biti. V francoski železarni so razprševali mazut s paro pri zadostnem pritisku. Znano je namreč, da slabše razprševanje mazuta tudi pospešuje prehod žvepla iz goriva v vložek.

Iz teh razlogov menim, da velja za naše razmere razmerje med žveplom v mazutu in proizvedenem jeklu, kot ga je ugotovil severnoameriški raziskovalec, ali pa še celo v nekoliko slabši obliki zaradi težav z zrakom. To nam tudi pojasni, zakaj smo imeli pred nedavnim takšne težave z izpolnitvijo kvalitetnega asortimenta, ko smo zaradi splošnega pomanjkanja mazuta morali uporabljati mazut z Reke z visokim žveplom.

V zadnjem času so iznašli nov način uporabe mazuta z visokim žveplom brez škode za kvaliteto izdelanega jekla. Princip tega načina je v tem, da mazut najprej vplinjijo in pri tem odstranijo žveplo in šele nato uporabijo kot gorivo za SM peči. Vendar zahteva ta način posebne in drage naprave za vplinjavanje, celoten postopek pa je praktično šele v fazi preizkušanja.

Z ozirom na prej navedene rezultate raziskav francoskih in severnoameriških metalurgov in naše lastne izkušnje nam je jasno, da ima kvaliteta mazuta izredno velik vpliv na proizvodnjo in kvaliteto jekla. Ker zahteva večina jekel kvalitetnega asortimenta za naše valjarne nizka žvepla, pod 0,04 % ali vsaj pod 0,05 %, ima to za posledico, da je eden izmed osnovnih pogojev za izpolnitev naših kvalitetnih zahtev odgovarjajoč mazut z žveplom pod 0,8 %.

K.

ČEHOSLOVAŠKA — V železarni Karlovar obratuje naprava za izdelovanje hladno valjanih trakov, širokih od 700 do 1200 mm in debelih od 0,13 do 0,30 mm, prevlečenih s plastično maso. Te trake lahko uporabljajo tam, kjer je potrebna velika odpornost proti vplivu raznih kemikalij in koroziji. Poleg tega imajo tudi izolacijsko sposobnost do napetosti 4 tisoč voltov.

INDIJA — Indijska železarna »Hindustan Steel Ltd« v Durgapuru je naročila v Veliki Britaniji za potrebe svojih metalurških obratov novo kisikarno. Imela bo dnevno zmogljivost 100 ton kisika in

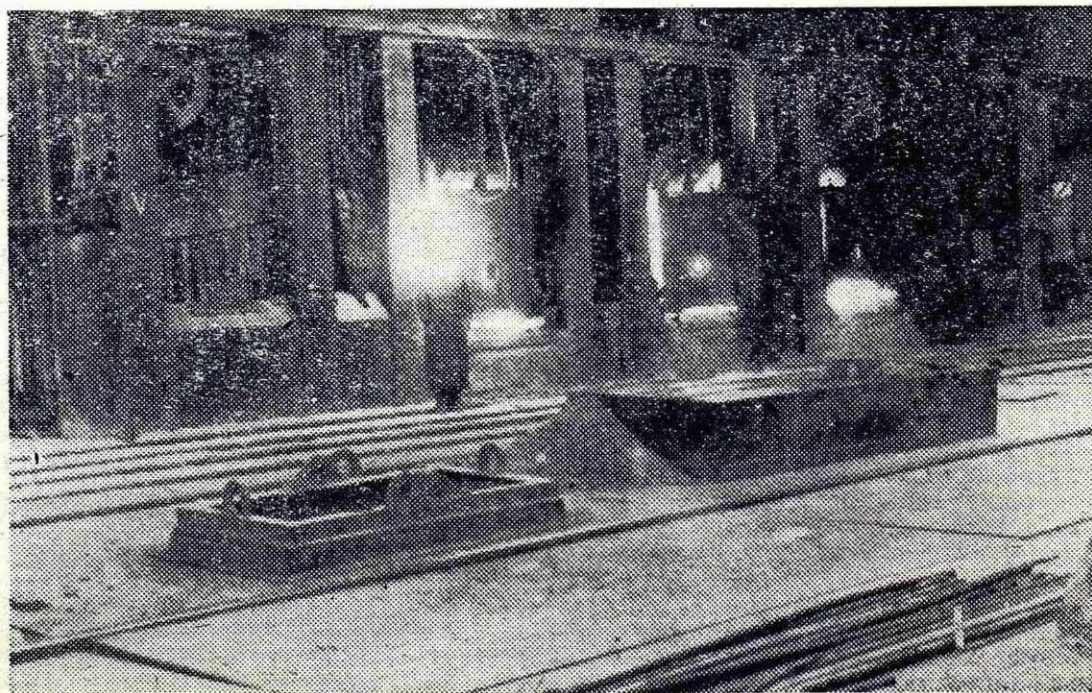
bo začela obratovati ob koncu letošnjega leta.

ITALIJA — Montažna dela na novi kisikovi jeklarni železarne Bagnoli v bližini Neaplja so v polnem teku in so vgradili že 9000 ton raznih jeklenih konstrukcij od skupne teže 12.000 ton. Jeklarna bo začela obratovati predvidoma v sredini letošnjega leta. Trije »LD« konvertorji bodo lahko proizvajali letno 2 milijona ton surovega jekla.

VELIKA BRITANIJA — V britanski železarni Spencer Works v Llanweru (Južni Wales) je začela obratovati nova naprava za granuliranje grodlja s storitvijo 6 ton na minuto. V izgradnjo te naprave so vložili 1,2 milijona zahodnonemških mark investicijskih sredstev.

ZAHODNA NEMCIJA — V zahodnonem. železarni Mannesmann AG v Huckingu je začela v začetku letošnjega leta obratovati nova valjarna debele pločevine. Njena mesečna zmogljivost je 25.000 t debele pločevine ter je opremljena z najmodernejšimi napravami. Celotno pripravo dela vodijo z elektronskimi računskimi stroji in potek obratovanja — od valjanja do odpreme — zasledujejo in kontrolirajo z luknjalnimi karticami.

ZAR — V železarni Heluan je začela obratovati nova valjarska proga za valjanje lahkih profilov, ki jo je dobavilo zahodnonemško podjetje Klöckner Industrie-Anlagen GmbH iz Duisburga za približno 9 milijonov zahodnonemških mark. Letna zmogljivost te proge je 80.000 ton različnih valjanih profilov.

Po drugi svetovni vojni smo začeli kot gorivo za SM peči vedno bolj uporabljati mazut, ki ima posebno pred generatorskim plinom vrsto prednosti

Z januarjem je pričel IBM oddelek s strojno obdelavo evidence prodaje in celotne realizacije podjetja

Priprave za uvedbo strojne evidence so bile obsežne in jih lahko razdelimo na več faz:

1. Najprej je bil potreben študij dosedanjega ročnega sistema, da bi spoznali obseg poslov, tok osnovne dokumentacije in zahteve po raznih evidencah.
2. Izdelati je bilo treba osnutke tabel in postopke za strojni sistem.
3. Dosedanjo dokumentacijo je bilo treba poenotiti in prilagoditi strojnemu sistemu.
4. Nujno je bilo treba določiti sistem šifrantov in jih izdelati.
5. Z novo dokumentacijo in strojnim sistemom obdelave je bilo treba seznaniti oziroma izsolati kadre.

Najbolj zahtevno in obširno delo je bila izdelava šifrantov končnih izdelkov, saj vsebuje preko 70.000 šifer. Po mnogih posvetih je bil osvojen ključ za izdelavo desetmestne šifre, s katero izdelku določimo osnovno grupo, kvaliteto oziroma vrsto in dimenzijo ali dimenzijsko skupino. Šifra izdelka ima naslednje osnovne karakteristike:

Prvo mesto pomeni osnovno razdelitev izdelkov, drugo podskupino, tretje pa posebno obliko in lastnosti izdelka. Četrto mesto označuje kvaliteto skupino, peto in šesto mesto pa kvaliteto v okviru kvalitetne skupine. Sedmo, osmo in deveto mesto v šifri označuje dimenzijo izdelka, ali pa dimenzijsko skupino in sicer tako, da upošteva veljavno nomenklaturno skupino in razdelitev dimenzij, ki odgovarjajo ceniku prodajnih cen v črni metalurgiji. Deseto mesto v šifri pa je kontrolna številka, ki služi pri strojni obdelavi za kontrolo pravilnosti napisane šifre izdelka. Šifrant končnih izdelkov vsebuje poleg šifre in naziva izdelka še prodajno ceno in sicer: osnovno ceno ter ločeno kvaliteto in dimenzijsko doplačilo. Izjema so plemenita jekla, pri katerih je osnovna cena združena s kvalitetnim doplačilom. Poleg končnih izdelkov so v šifrantu zajeti tudi stranski izdelki in polizdelki.

Poleg šifrantov izdelkov je bilo treba izdelati še šifrant skladišč končnih izdelkov, kupcev, republik oz. držav, v katere prodajamo. Šifrirati je bilo treba tudi vrste potrošnje, skladišča potrošnega materiala, referate v prodajnem oddelku in določiti način oštevilčenja pogodb, naročil, dobavnih listov in računov.

Šifre skladišč končnih izdelkov so načeloma dvomestne šifre iz šifrantov, stroškovnih mest po kontnem načrtu in pomenijo obrate, ki izdelke proizvajajo.

Šifra kupca je petmestna in sicer pomeni prvo mesto republiko oz. državo. Drugo in tretje mesto pomenita šte-

vilko kupca v okviru republike, četrto in peto mesto vrsto potrošnje, to je označba kupcev po panogah dejavnosti.

Šifrant skladišč potrošnega materiala je obstojal že leta 1960, ko smo pričeli z obračunom R3, vendar smo ga morali vnesti tudi v dokumentacijo za obračun končnih izdelkov. Zahtevamo namreč, da pridejo vsi naši izdelki, ki jih porabimo v železarni, iz R6 na R3 in šele od tu v direktno porabo. Postavljen je torej pogoj, da je lahko naročnik končnih izdelkov za interno uporabo samo skladišče potrošnega materiala.

Šifra pogodbe je sestavljena iz enomestne šifre referata in tromestne tekoče številke v okviru referata. Šifra pogodbe je obenem tudi šifra naročila, za specifikacijo oziroma pozicije naročila pa so na razpolago nadaljnja tri mesta. S takim načinom označevanja pogodbe in naročila obratu je zagotovljena popolna evidenca oziroma povezava pogodbe z naročili.

Ker smo sprejeli stališče, da mora biti za vsak dobavni list spisana ena faktura, je način šifriranja dobavnih listov in računov enak in sicer: prvi dve mesti povesta šifro odpremnega skladišča, naslednjih pet mest pa je tekoča številka v okviru odpremnega skladišča.

Kot smo že omenili, smo morali s prehodom na strojno obdelavo dosedanje dokumentacije poenotiti in jo prilagoditi strojni obdelavi. Novi so obrazci za naročila, dobavne liste in račune.

Obrazec za naročila ni bistveno spremenjen, temveč le prilagojen za luknjanje. Dopolnili smo ga s šifro izdelka in nekoliko spremenili glavo dokumenta, kamor je treba napisati tudi šifro kupca in obrata. Bistveno za naročilo je to, da vsebuje že vse podatke o kupcu in šifre, brez katerih odpremnik obrata ne more oziroma ne sme napisati dobavnega lista. Na ta način bomo dosegli tudi večji red pri izdobjah raznih

IBM 1450 je naziv za računske stroje, ki jih vidite na sliki. Tako garnituro bi potrebovali z ozirom na vedno večji obseg dela tudi v naši železarni

formatov pločevine in izdelkov v vseh obratih, ker bodo morali odpremniki redno javljati dohod formatov, ki so morda izdelani izven naročila in bo prodajni oddelek šele na tej osnovi izstavljal naročila, na podlagi katerih bo smel odpremnik izstaviti dobavni list.

Zaradi lažjega zasledovanja naročil smo jih razdelili na naročila in dodatna naročila in sicer eksterna in interna. Za vse štiri vrste naročil imamo tudi obrazec za storno, ki je označen z diagonalno rdečo črto. Vse spremembe, ki se pojavijo v zvezi z naročilom, je treba izvesti dosledno pisмено preko predpisanih dokumentov, sicer lahko pride do nejasnosti in zamenjav. Posebne obrazce imamo za popravek nepravilne šifre izdelka, ki jo ugotovi IBM in za spremembo odpremne postaje. Vse ostale spremembe je treba opraviti preko obrazca za storniranje.

Na osnovi naročila obrati pišejo dobavni list, ki je sedaj enoten in prilagojen za luknjanje. Vsebovati mora iste šifre kot naročilo, ker so na osnovi dobavnega lista izstavljeni računi. Pri prepisovanju šifer na dobavni list je treba biti zelo točen, ker vsaka nepravilna šifra povzroči nepravilno evidenco in nepravilno fakturiranje.

Tretji dokument, ki smo ga prilagodili strojni obdelavi, je račun, ki je popolnoma spremenjen. Ima isto številko kot dobavni list. S tem hočemo doseči, da ima vsak

dobavni list svoj račun, kar nudi poleg prednosti pri strojni obdelavi tudi boljši pregled za kupca. Poleg tega je pri novem načinu fakturiranja razčlenjena cena za vsako odpremljeno pozicijo in sicer: osnovna cena, kvaliteto, dimenzijsko in ostala doplačila, popusti in skupna cena v din za kg. Pri vsaki poziciji je prikazana tudi kakovost izdelka. Poleg preglednosti računa za kupca nudi ta način možnosti za vrsto analiz po materialih, elementih cene, kupcih itd.

Poleg računov za osnovno dejavnost ločimo tudi račune za usluge, investicije in družbeni standard v lastni režiji in račune za trgovsko blago. Ker vse omenjene vrste računov zabeležimo na kartice, smo tako strojno zajeli celotno realizacijo.

Pri planiranju tabel smo v prvi fazi zajeli osnovne zahteve komercialnega in gospodarsko-računskega sektorja. Prepričan pa sem, da bo po nekaj mesecih strojne obdelave sigurno še mnogo več zahtev. Vendar bo že sedanjí obseg predvidenih kontrol in tabel mnogo doprinesel k izboljššanemu delu in bolj ekonomičnemu poslovanju.

Pri dosedanjem ročnem sistemu ni bilo mogoče ažurno zasledovati povprečnih prodajnih cen niti po osnovnih skupinah, kaj šele za posamezne izdelke po kvalitetah in dimenzijah ter jih primerjati z lastnimi cenami, da bi ugotavljali rentabilnost posa-

meznih izdelkov. S strojno obdelavo dobimo povprečne prodajne cene za vsak izdelek ali razvrščene po kvaliteti oziroma osnovni razdelitvi in bo ločeno za I. a in II. a izdelke ter skupaj. Ko bodo sčasoma znane tudi lastne cene za vsak posamezen izdelek, bomo lahko strojno ugotavljali rentabilnost za vsak izdelek in na podlagi naročil sestavljali finančni plan. Ker pri izračunu povprečnih prodajnih cen ne upoštevamo III. a in stranskih izdelkov, za le-te izpišemo posebno tabelo. Na vseh doslej omenjenih tabelah je označena tudi količina in vrednost prodanih izdelkov.

Dnevno kontrolirajo pravilnost fakturiranja in sicer:

— če je zmnožek količin in skupne cene pravilen,

— če se seštevki posameznih pozicij v računu ujemajo s končnim zneskom računa,

— če so šifre izdelkov pravilne.

Na ta način sproti popravljamo računsko napake v računih, kar bo sigurno zmanjšalo reklamacije kupcev.

Dnevno in kumulativno izdelujemo tabelo, v kateri je po dnevih prikazana fakturirana vrednost odpremljenih izdelkov in opravljenih uslug po obratih. Vsak dan izdelamo tudi tabelo, v kateri je za vsak obrat prikazana vrednost in količina proizvodnje ločeno po kakovosti izdelkov. (Nadaljevanje prihodnjic)

Kako in kaj delajo v kemičnem oddelku OTK

Te dni smo obiskali kemični oddelak OTK in naprosili Božidarja Bernarda, šefa kemičnega oddelka ter inž. Jožeta Novaka, obratovodjo OTK, da na kratko seznanita bralce našega lista s problematiko oddelka.

Najprej nekaj misli Božidarja Bernarda:

»Delo kemičnega oddelka je usmerjeno v kemijsko preiskavo in kontrolo surovin, ki jih naša železarna uporablja, po drugi strani pa v kontrolo proizvodnje glavnih proizvodnih obratov. Kemični oddelak OTK šteje 80 članov, od tega 58 analitikov, 22 članov pa je zaposlenih pri odvzemu in pripravi vzorcev.

Pri kemijskih preiskavah, ki jih opravljamo, se poslužujemo delno klasične analitične metodike delno pa fizikalno kemijskih preiskav. Kot na vseh področjih tehnike je tudi pri kemijskih preiskavah materiala zabeležen v zadnjih letih velik napredek in s tem poudarek na fizikalno kemijskih metodah, ki predvsem časovno odovarjajo potrebam industrijskih kemijskih laboratorijev. Razumljivo, da so za to potrebni določeni aparati in naprave, s katerimi pa smo žal v našem laboratoriju dokaj skromni. Da bi lahko ugodili vsem potrebam, ki jih narekuje proizvodnja, z ozirom na njen pester kvaliteten asortiment kakor tudi raznovrstnost uporabljanih surovin, smo bili in smo še prisiljeni dostikrat posegati po različnih, da tako rečemo — improvizacijah. Za-

radi pomanjkanja odgovarjajočih sodobnih aparatov tako pri kemijskih preiskavah samih, kakor tudi pri pripravi vzorcev smo morali nastale težave sproti reševati z drugimi analitskimi prijemi oz. z odgovarjajočo organizacijo dela pri pripravi vzorcev, kar vse pa je šlo na račun manjše storilnosti in ne nazadnje tudi na račun točnosti. Vedeti moramo, da nas vedno tare pomanjkanje časa, zato smo zgoraj omenjene pomanjkljivosti še bolj občutili.

Naš pogovor je tov. Bernard zaključil:

»Pri vsem našem delu je nujno potrebno sodelovanje z vsemi obrati, posebno še z glavnimi proizvodnimi obrati: plavži, martinarno, šamotarno, ker stalno spremljamo njihovo proizvodnjo.«

O delu kemičnega oddelka je pred kratkim razpravljala tudi delavski svet EE OTK, ko je bilo na dnevnem redu poročilo obratovodje ing. Jožeta Novaka za preteklo leto. Če smo v prvem delu našega sestavka na kratko napisali kako delajo v kemičnem oddelku, potem je prav, da v nadaljevanju na kratko opišemo opravljeno delo v letu 1963.

Delo kemičnega oddelka OTK obsega kontrolo kva-

tete dobavljenih surovin ter spremljanje proizvodnje glavnih proizvodnih obratov. Za stalno izpolnjevanje obeh nalog je kolektiv kemičnega oddelka opravil v preteklem letu 478.324 kemičnih preiskav ali vsak dan 1300. Prav tako so lani odvzeli ali pripravili 147.250 različnih vzorcev. Oglejmo si še njihovo delo za posamezne proizvodne obrate. Za plavže je treba dnevno kontrolirati vsipne surovine, grodelj, koks, žlindro, plavžni plin, apno in apnenec, s čimer je prikazana kvaliteta obratovanja plavžev, pražilnih peči, aglomeracije, plinskih čistilcev in apnenice.

Odkar proizvajamo samohodni aglomerat, ga kontroliramo vzporedno s proizvodnjo na vseh 3 izmenah. V ta namen so analitiki opravili 82.750 analiz ali 17,3% ter je bilo za to odvzetih oziroma pripravljenih 14.415 različnih vzorcev.

Tudi v jeklarni so skozi vse leto spremljali proizvodnjo, analizirali predprobe, končne šarže, ferolegure ter pomožni material (apno, mazut, jedavec, sintermagnezit, ognje-vzdržno opeko itd.). Celotno delo za jeklarstvo je teklo neprekinjeno in vzporedno s proizvodnjo. Opravljenih je bilo 252.555 analiz ali 52,8% ter so zato pripravili 53.721 vzorcev.

Podobno delo so morali opraviti tudi v šamotarni, kjer je treba kontrolirati ognjevzdržni material. Kontrola obsega kemijske in mehanske preiskave vseh končnih izdelkov, vmesnih izdelkov in za proizvodnjo potrebnih surovin (kremenjak, surovo in žgano glino, bok-sit). Kot v martinarni so morali tudi v šamotarni delati preiskave brez prekinitve in vzporedno s proizvodnjo. Opravili so okrog 44.000 preiskav ali 9,2% in v ta namen odvzeli oziroma pripravili 20.406 vzorcev.

Omeniti je treba še plinsko in vodno energijo, kjer so sodelavci kemičnega oddelka OTK analizirali generatorski plin, na Jesenicah in Javorniku. Stalno so zaposleni pri preiskavah vseh vrst premogov, katere uporabljamo na generatorjih in parni centralah. Opravili so 48.788 analiz ali 10,2%.

V ostalih obratih zajema kontrola analize industrijskih olj, trdnih maziv, kotlovne in napajalne vode, pocinkane žice, elektrod ter surovin za elektrodni oddelak in večkrat tudi kontrolo elektrodnih oblog. Tu je potem še siva litina ter druge litine za livarno in razna jekla in žice iz predelovalnih obratov. Poleg tega so opravljali še kemične preiskave za RO. Za vse opisane storitve so morali napraviti lani 50.226 analiz ali 10,5%. Od tega za raziskovalni oddelak skoraj 8.000 analiz.

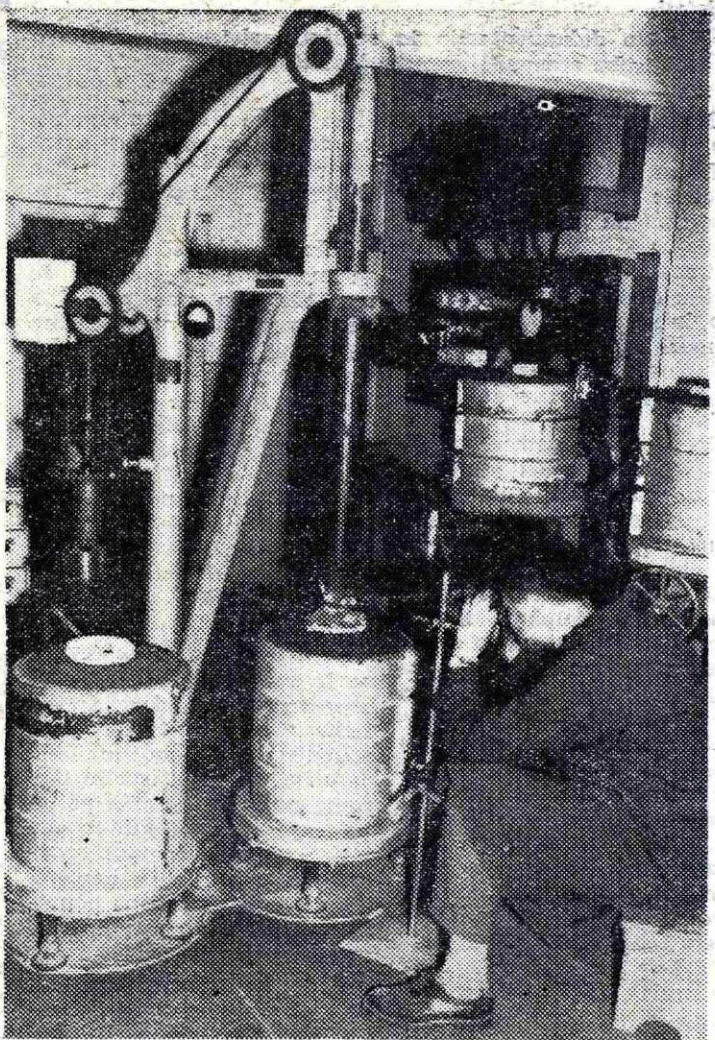
S tem smo na kratko opisali delo, ki so ga opravili člani kolektiva kemičnega oddelka za posamezne proizvodne obrate. Oglejmo si še nekatere njihove ugotovitve in zapazanja o kontroliranju surovin.

RUDE. Lani smo za potrebe plavžev dobili okrog 73.000 ton limonita iz rudnika Ljubija. Kvaliteta rude je bila glede homogenosti slabša v primerjavi s prejšnjim letom, vsebnost železa pa je nihala v posameznih pošiljkah od 32 do 54%.

sirani, kar se odraža na dobri in enakomerni kvaliteti.

KOKS: Metalurški koks iz Lukavca je bil kvalitetno nekoliko boljši kot v prejšnjem letu, medtem ko sta bila poljski in češki koks po kvaliteti nekoliko slabša od domačega.

PREMOG. Za potrebe naše železarne ga dobivamo iz Banovičev, Zagorja, Trbovelj in drugod. Kalorična vrednost se giblje od 3950 do 4400 kalorij ter je ostala na

Kontrola kvalitete ognjevzdržnega materiala na točko zmehčanja pod pritiskom pri visoki temperaturi, kar predstavlja zelo važno kvaliteto karakteristiko

Pri sideritni rudi, ki jo prav tako dobivamo iz Ljubije ter smo je lani dobili več kot 132.000 ton, pa so ugotovili, da vsebnost železa niha med 35 in 42%. Homogenost in vsebnost železa je enaka ravni iz prejšnjega leta, toda poslabšala se je zrnovitost za okrog 10%. Limonit K je kvalitetno slabša ruda ter jo dobivamo iz rudišča Kozin. Lani smo je dobili okrog 36.000 ton. Ruda vsebuje okrog 35,5% železa z nihanjem od 10 do 18% in je bila kvalitetno na približno enaki ravni kot v prejšnjem letu.

Se nekaj podatkov o rudah, ki jih uvažamo. Ruda Maroko z 58,9% železa in indijska ruda z 61,7% železa sta precej homogeni ter kla-

ravni prejšnjih let. Tudi analize generatorskega plina na Jesenicah, Javorniku in v šamotarni kažejo pri kurilni vrednosti 1600 kalorij ter vsebnosti žvepla 5,7 g/m³, da je kvaliteta približno enaka prejšnjemu letu.

MAZUT. Dobivamo ga z Reke, Siska in Slavonskega Broda. Ugotovili so, da kvaliteta ni enakomerna, predvsem glede vsebnosti žvepla. To še posebej velja za mazut, ki ga dobivamo z Reke, kjer je žveplo od 0,8% do 3,1%. Mazut iz Siska in slavonskega Broda je bil v primerjavi z mazutom z Reke kvalitetnejši. Vsebnost žvepla je nihala od 0,7 do 1,2%.

FEROLEGURE. Kvaliteta ferolegur je ostala na isti ravni kot v lanskem letu.

Določanje ogljika v surovinah

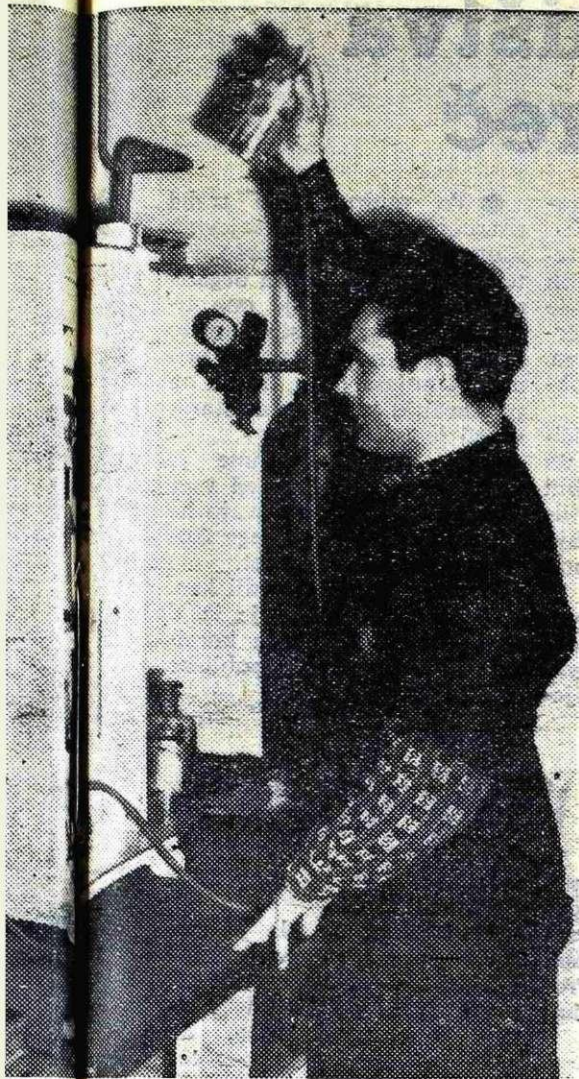
APNO. Analiziramo dobivamo za potrebe martinarne iz lesnic, jo, da kvaliteta bi bila boljša, predvsem glede vsebnosti žvepla iz žarč. Povprečje je bilo za leto 1963 0,13% žvepla inč, kar je bila izboljšava 2,8% preizkusa.

APNENEC iz kam prehaja iz leta leto bolj dolomitizirano in kaže leto po 18,4% MgO ali 0,7% več kot v letu 62.

Destilacija amoniaka za določanje dušika v jeklu

Pri določenih količinah ogljika

je oglja v jeklu na Ströhlein aparatu, kjer jo vseanalize za jeklarno

Po drobljenju v čeljustnem in valjčnem drobilcu je treba zmleti rudo do laboratorijske probe

Zaključna faza titracije pri klasičnih metodah, ki se jih poslužujejo pri analizah vsipnih surovin za plavže

Analize pna, ki ga za prebe naše e iz Ksnc kaže- aliteta bila naj- edvsem lede vse- pla in izgube. je sio zadovolji- pri poeznih va- ugotoli tudi do pla in e, medtem ila ža izguba za nizka.

EC iz amnoloma : leta leto v vse mitizira apnenec letno povpreče O ali 0,7% MgO letu 192.

Pri ognjeodpornih materi- alih ki smo jih analizirali v letu 1963, naj omenimo su- rovo glino iz Brežic, Vrgin mosta ter Rudovcev, ki je zadovoljila predpisanim kva- litetam. Samo glina iz Vrbi- ce (Arandjelovac) je odsto- pala od predpisanih kvalitet ter so jo zato preklasificira- li iz prve v drugo kvaliteto. Žgano glino dobivamo iz Zagreba, Arandjelovca, Veli- ke Opatovice, surovi in žgani boksit pa iz Nikšića. Za te surovine lahko ugotovimo, da niso odstopale od pred- pisanih kvalitet.

Ce hočemo napraviti kra- tek pogled o kvaliteti dobav-

ljenih surovin v preteklem letu potem lahko poudarimo, da so bile dobre in kvalitetne surovine: uvožene rude ter ruski grodelj, poleg tega pre- mog iz Rudnika v Banovići, Zagorja in Trbovelj (meta- lurški) ter ferolegure, itali- janski livarski koks ter če- ška surova in žgana glina.

Ostale surovine: ljubijske rude, metalurški koks, mazut, apno in domače glinice so pa bile več ali manj drugoraz- redne kvalitete.

Upamo, da smo s tem člankom vsaj približno opi- sali delo, ki ga opravljajo člani kolektiva kemičnega oddelka OTK.

Kritika in strah pred njo

Mnogokrat na različnih sestankih razpravljamo o raznih neprijetnostih, ki so lahko za tistega, ki jih iznaša, neugod- ne. Za kaj gre? Nekateri člani se boje kritike, čeprav je vsebina prave kritike prav v tem, da popravlja napake, ki lahko slabo vplivajo na naloge in postavljajo v slabo luč tudi organizacijo. Kirurg ne operira s topim nožem, zato naj bo tudi kritika ostra, brez kakršnegakoli izogibanja iz prijateljskih ali sentimentalnih razlogov.

Velikokrat smo priče, da se diskutantje eden drugemu za- merijo prav zaradi ostrih be- sed. To ne bi smel biti razlog, da se drugi pripravlja na »maščevanje« in ne pomišlja vplesti mnoge osebne zadeve. Tako se kritika spremeni in prisotni izgube objektivnost.

Zgodi se, da pride neka vo- dilna oseba pod vpliv svoje- ga prijatelja, pa razprava po- teka v okviru predhodnega dogovora. Z določeno avtorite- to so večkrat osvojeni predlogi, čeprav soglasnost prisotnih ni vedno zadovolji- va. Nekateri se vzdržijo, da se ne bi zamerili tej vodilni osebi. Normalno je, da raz- pravljamo, posebno na se- stankih Zveze komunistov, odkrito o vseh vprašanih ko- lektiva in posameznika, pa če so še bolj občutljiva in neprijetna. Prav komunisti morajo povedati svoje miš- ljenje, zavzeti določeno sta- lišče in kritično pregledati svoje in tuje postopke. To- da ni zmeraj tako. Iz nekaj čudnih obzirov smatrajo to- variši, da je bolje biti tihi, čeprav so prepričani, da je

nek predlog napačen. Nada- ljuje se tako diskusija ali kritika običajno v kavarni ob kozarcu, ali v neki drugi pri- jateljski družbi.

Prav neverjetno je, kako so posamezniki izgubili posluš za kritiko, oziroma kako tež- ko prenesejo, če jim nekdo resnično pove v obraz. Če ima- jo taki ljudje vodilne položa- je v organizaciji ali kolekti- vu — a taki primeri niso redki — so osnovna načela demokratizma in samouprav- ljanja resno načeta, včasih popolnoma zanemarjena. Po- tem ni čudno, če strah pred vodjem zadržuje člana, da je dobronamerno proti predlogom. Nihče ne sme ovirati člana društva, da po- ve svoj predlog, saj so sestan- ki za to, da se ljudje pogo- vorijo, predlagajo in rešujejo. Zgodilo se je, da je bilo ne- kemu članu ZK na nekem se- stanku prepovedano, karkoli predlagati! Ali, član odbora SZDL, ki je prisostvoval se- stanku ZK, ni smel razprav- ljati, čeprav so pol sestanka govorili o njem. Zakaj tako? Ali ni v vsem tem nekaj ne-

zdravega, osebnega, kar mo- ramo uporno in energično zdraviti?

Ce ugoštevamo, da ne bi bilo važno, zakaj se ljudje boje kritike (čeprav to ne smemo čisto zanemariti), po- tem moramo obvezno sma- trati, da taka praksa ustvar- ja zelo neugodno vzdušje ta- ko v kolektivu kot organiza- ciji. Kritika, ki se po sestan- ku nadaljuje za kavarniško mizo, kjer se bolj udobno in z manj ozira ter kontrole sli- šijo raznovrstne sodbe, je običajno kritizilstvo brez najbolj nujne objektivnosti. Taki »kritiki« nimajo posluha za tisto, kar je treba javno reči na sestanku kot na pr- vem in osnovnem mestu. S sumničanjem kolektiva, da je »proti njemu«, da ga »ne ma- ra«, se pokažejo tudi druge slabosti posameznikov kot pritožbe na višje forume, kjer le-ti pripovedujejo »dejstva in objektivnosti«, ki jih na se- stanku društva ali kolektiva niso upali povedati. Taki po- samezniki res postanejo v ko- lektivu nezaželeni, sami pa smatrajo, da so v očeh višjih forumov pridobili. Vsak dr- žavljan naše socialistične do- movine, v prvi vrsti pa člani Zveze komunistov, bi moral vedeti, da so sestanki zaradi dogovora, zato, da se bomo brez strahu pogovorili o svo- jem delu in pogledali resnici v oči.

Cedo Đurić

enih k itetah (dinamo, trafo) je zelo važen poudarek na točnem določanju gljika, ar opravljajo na aparatu Abresch Olsen

Problem mladinskega prestopništva v naši komuni je še vedno pereč

Pred nami je prva republiška konferenca ZMS, ki bo 3. in 4. aprila v Ljubljani. In prav zaradi tega je dejavnost mladinske organizacije v naši komuni bolj živahna. Aktivni mladinske organizacije razpravljajo o tezah CK ZMS, ki se nanašajo na temo: »O socialistični vzgoji mladine«.

Iz gradiva za konferenco je razvidno, da današnja mladina dozoreva v obdobju pospešenega razvoja proizvodnih sil naše družbe, v času poglobljanja in utrjevanja samoupravljanja in demokratizma.

Prav tako nam je znano, da ima mlad človek v današnjem času kot individualni subjekt vedno več možnosti izobraževanja, splošnega ali strokovnega. Mlada generacija resnično vidi v socialistični družbeni ureditvi perspektivo in se zato tudi aktivno, po svojih sposobnostih vključuje v reševanje družbenih problemov, v organe upravljanja — na splošno — želi se vključiti v družbena dogajanja.

Ko vrednotimo zahtevnost mladine glede osebnega standarda, odnosov med ljudmi, njeno kritičnost, se moramo zavedati, da so vse njene zahteve in predstave rezultat družbene vzgoje današnje, ne pa pretekle družbe in da so njene vedno večje zahteve rezultat družbenega napredka, njena vedno večja in ustvarjalna kritičnost pa rezultat socialistične vzgoje v samoupravnem sistemu. Pred današnjo mlado generacijo je veliko problemov, ki jih bo morala rešiti in dati določene konkretne predloge republiška konferenca, in sicer:

- kje so izvori glavnim idejnim, moralnim in političnim nerazumevanjem in odklonom mladine,
- neurejenost sistema financiranja v šolstvu, pomanjkanje ustreznih pedagogov - strokovnjakov,
- nadaljnja izpopolnitev ekonomskega sistema, opuščanje preživelih, administrativno uveljavljenih instrumentov,
- načela delitve osebnega dohodka,
- problem kadrovske politike in humanejših odnosov med ljudmi,
- sistem samoupravljanja v šolstvu,
- vprašanje humanistične, splošne vzgoje, vzgoje človeške kulture,
- oblikovanje marksističnega enotnega nazora,
- problemi zaposlovanja mladine po končanem obveznem šolanju,
- položaj mladih proizvajalcev, ki se vključijo v neposredno proizvodnjo,
- problem porasta mladinskega prestopništva, posebno otroškega,
- o odpravi razlik med umskim in fizičnim delom.

Da bi delegati, ki bodo sodelovali na tej konferenci, spoznali probleme mladinske organizacije v naši komuni, je bil sklican razširjen plenar občinskega komiteja ZMS Jesenice, katerega so se poleg članov plenuma udele-

žili tudi predsedniki aktivov ZMS s področja komune.

Iz razprave na plenumu je razvidno, da so problemi mladine v naši komuni veliki in nekateri zaskrbljujoči. Opazno je, da se stanje vzgojno-varstvenih ustanov ne popravlja. Problem varstva nastane že pri problemu kadra in prostora. Zato ni čudno, da marsikateri starši, ki so zaposleni, dajejo svoje otroke v varstvo raznim družinam in vprašanje je, ali je vzgoja teh otrok pozitivna, ali sprejemajo družine v varstvo otroke samo zaradi materialnih koristi. Zato ni prav nič čudno, da mladinsko prestopništvo v naši komuni vidno raste. Problem prestopništva ni treba posploševati, pa vendar, slabi zunanji vplivi, premajhna zmogljivost vzgojno-varstvenih ustanov, ponekod tudi kvarni vpliv vodstev šol, pa tudi neprimerna literatura in slabi filmi v naših kinematografih so opravili svoje.

Zanimivo je, da je največ prestopnikov med mladino od 13. do 15. leta starosti. Ugotavljamo, da so to v glavnem tisti mladi ljudje, ki svoj prosti čas preživijo neorganizirano. Prav tako lahko ugotavljamo, da njihova kazniva dejanja povečini ne izvirajo iz materialnih potreb, pač pa iz mladostne objest-

nosti, želje po afirmaciji in uveljavitvi oziroma zadovoljevanju svojih potreb na kakršenkoli način.

Na plenumu je bila tudi izražena želja, da bi v komuni ustanovili mladinski klub, ki bi združeval mlade ljudi in jih poskušal povezati med seboj in iztrgati iz objema ulice, kjer so danes prepuščeni sami sebi. Tam, kjer pa so že klubski prostori, oziroma imajo možnosti, da delujejo, bi bilo pametno, da jih razširimo, damo pravo vsebino dela, moralno in denarno pomoč.

Ob koncu je plenum sprejel nekatere sklepe, ki jih je treba posredovati ostalim

družbenim organizacijam, kakor tudi občinski skupščini:

● V okviru komune je treba ukiniti v kinematografih vse reklame, ki priporočajo kvarno literaturo kot so črno-beli zvezki in podobno. To vprašanje naj rešuje občinska skupščina.

● Preko občinske skupščine je treba izposlovati, da mladoletniki ne bodo dobili alkoholnih pijač, proti kršilecem in službenemu osebju pa ukrepati z določenimi preventivnimi ukrepi.

● V okviru komune moramo ustanoviti mladinski klub, ki bo združeval v organiziranem družabnem življenju mladino komune.

● Po možnosti je treba ustanoviti po vseh krajevnih skupnostih šole za starše. Pri tem naj se mladinska organizacija zaveda, da je ona tista, ki naj vpelje starše v to šolo, da se ne bi ponovil primer Kranjske gore, ko so na predavanju v šoli za starše sedeli le trije starši.

● V okviru komune je treba prepovedati ogled vseh filmov, ki kvarno vplivajo na družbeni razvoj mladega človeka, mladini do 18 let.

Plenum je tudi potrdil kan didatno listo, ki jo je izdal sekretariat občinskega komiteja ZMS za prvo republiško konferenco ZMS.

-rn-

Konferenca o socialistični vzgoji mladine

3. in 4. aprila se bodo v Ljubljani zbrali delegati iz vse Slovenije na konferenco, ki bo posvečena socialistični vzgoji mladine. To je vmesna konferenca med dvema kongresoma slovenske mladine in ima tudi kongresni značaj. Med delegati bo tudi član našega kolektiva Vladimir Brun. Prosil smo ga za nekaj misli o pomenu konference in kaj lahko od nje pričakujemo.

Vladimir Brun je zbral obsežno gradivo, ki vsebuje zanimive podatke z naših šol, zato smo se tudi v našem razgovoru omejili predvsem na to problematiko. Povedal nam je, da bodo na konferenci govorili predvsem o položaju mladih ljudi na šoli, kakor tudi o delovanju šolskih skupnosti ter mladinskih organizacij. Beseda bo tekla tudi o nekaterih pro-

blemih, ki se pojavljajo ob ustanavljanju šolskih skupnosti. Vemo, da na vseh šolah ob ustanavljanju šolskih skupnosti niso dosegli pričakovanih uspehov in rezultatov. Šolska skupnosti na šoli naj bi se ukvarjala s problematiko mladih ljudi ter z vzroki slabim učnim uspehom. S pomočjo šolske skupnosti bi morali na šolah organizirati krožke samopo-

moči ter krožke svobodnih aktivnosti itd.

Ugotovljeno je, da je vse, kar se odvija v okviru šolske skupnosti, več ali manj pod pritiskom vodstva šole, pač zato, da je zadoščeno potrebam ter smernicam, ki so zahtevne v učnem programu Mladinske učne ure na enostaven način razdelijo v tri dele. V prvem delu obravnavajo družbeno-gospodarske probleme doma in v svetu, v drugem sledi kratek prikaz dogodkov iz znanosti in tehnike, v zadnji tretjini pa je predavanje o temi, ki jo določi razred in predava eden izmed dijakov. Na ta način dosežejo vzgojni učinek pri dijaku in sicer: dijak se v večji meri seznaja z družbeno-političnimi problemi ter problemi s kulturno-prosvetnega življenja, s problematiko športa ter tudi dosežki iz znanosti in tehnike.

Takšna mladinska ura ima tudi to dobro lastnost, da mladi ljudje že v šoli poizkušajo nastopati pred ljudmi.

Ponekod imajo tudi šole za življenje, kjer mlade ljudi seznanijo v obliki predavanj ter razgovorov o spolni in družinski vzgoji. Taka predavanja naši mladini koristijo, saj prispevajo veliko k temu, da mladi ne zaidejo na slaba pota. Na marsikateri šoli ni prave povezave s šolskimi vodstvi, kljub temu da dijaki potrebujejo konkretne naloge in opažamo, da so premalo samoiniciativni. Pripomnimo naj, da mora pedagog nastopiti kot osebnost. Dobro vemo, da za osebnost ni potrebna samo strokovna izobrazba, temveč tudi materialni minimum, ki pa današnjim prosvetnim delavcem ni zagotovljen. Spremeniti bo treba odnose profesor : učenec in šola : občinska skupščina.

Od konference, ki bo obravnavala socialistično vzgojo mladine, pričakujemo, da mlada generacija smejejših smernic pri vprašanju socialistične vzgoje mladine

MLADINSKA POLITIČNA ŠOLA NA JESENICAH

Občinski komitej ZMS Jesenice je v dneh od 19. do 28. marca 1964 organiziral mladinsko politično šolo, ki jo obiskuje 12 rednih slušate-

ljev. Z mladinsko politično šolo želi občinski komitej ZMS predvsem vzgojiti kader za delo v osnovnih organizacijah ZMS.

Program mladinske politične šole obsega teme o gospo-

darskem in političnem razvoju, o delavskem samoupravljanju, o komuni kot skupnosti, o delu samoupravnih organov in temo »Od ustave do statuta delovnih organizacij«.

Legija svetega Birokracija

Najprej, spoštovani bralci, bom potrudil, da te prepričam o tem, zakaj sem zgornje tri besede zapisal v naslov svojemu spisovanju.

Prvič: Birokracij je star, častitljiv in skoraj povsod prisoten. Jeli človek, duh ali kaj drugega, se ne ve. Ljudje ga spoštujemo in vsak po svoje častimo že od davna, skoraj bi lahko dejal, odkar se nam je po čudnem naključju posvetilo, da je gospe pero lahko pripomoček za vse kaj pomembnejšega kot zgolj za to, da nam, kadar smo podolgem, možgani niso kar tako, na trdem.

Drugič: da je svetnik, je splošno priznано, ker brez tega bi ga ne častili tako vneto, kakor to delamo.

Tretjič: da ima svojo legijo, ki je po številu vojščakov in po svoji bojni sposobnosti daleč najmočnejša legija sveta, izpričuje zaznamba, da potrošnja papirja venomer narašča.

Po tem dokazovanju naj se predstavim, da ne bo nepotrebnih ugibanj, kdo da sem. Izpričam naj tudi svoje razmerje do svetnika, h katerega češčenju bodo moja pričevanja vsekakor mnogo prispevala.

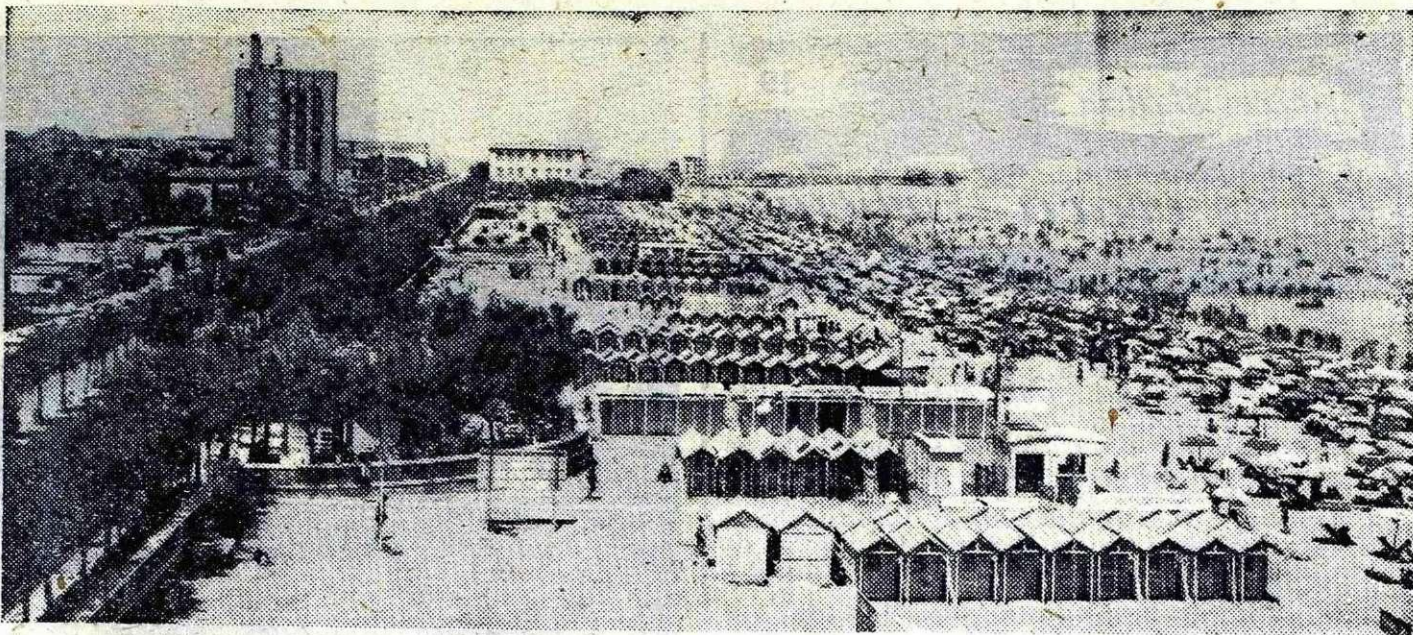
Najprej: Dan na dan opravljam delo, ki sodi v dejavnost svetega Birokracija. Torej sem eden njegovih neprostovoljnih legionarjev.

Potem: Ker pogosto zabavljam čez svetnika, bi lahko kdo mislil, da sem njegov sovražnik. Pa nisem. Res ni med nama nobenih intimnosti, to pa niti od daleč ne more biti razlog, da bi ne skliceval sestankov, ne pisal zapisnikov, vabil, poročil, referatov, da bi si ven in ven kaj ne skiciral v svoje notese, da bi ne delal analiz, anket, ne sestavljal vprašalnikov, ne risal obrazcev in sploh ne štratil črnila na litre, svinčnikov na kupe in vsakovrstnega papirja na kile.

Nazadnje: Birokracij me lahko z vso pravico šteje med svoje. Le zato, ker skušam biti nekako po sili neodvisen, me še ni pridobil v register svojih prostovoljnih legionarjev. Zato, da bi dokazal, koliko neodvisnosti sem si ohranil, ga bom v nadaljnjih vrsticah sem pa tja malo oblatil. To si upam, četudi ne na vsa usta.

Da bi razumeli, kako vsemogočen je ta svetnik, moram povedati, da njegovo področje ni samo papirnata vojska. Ne, ne! Ta je le majhen delček široke fronte, na kateri se vojujejo, zmagujejo in dobivajo bitke njegovi legionarji. Fronta pa je široka, obsežna. Zdajci prihajam na krhek led.

(dalje prihodnjič)

FRANCE ŽVAN

1200 km po Italiji

Kako najdejo gledališki amaterji pot v čustva tujcev

Kanal je na nekaterih mestih ovinkast in ozek, promet v njem pa dosega znatno koncentracijo gostote. Kljub temu krmilar suče svoj volan skoraj malomarno in ni videti, da bi utegnil pomisliti na trčenje. Mimo črno pleskanih, vitko razpotegnjenih gondol, mimo češnjavordečih motornih čolnov in mimo večjih ter manjših tramvajskih ladij režemo valove in krmilar opravlja svoje delo ležerno in neprizadeto, čeprav smo le pol metra oddaljeni od boka enake ladje, ki se nam še kar naprej približuje, da bi ne trčila v jato gondol in motornih čolnov.

Cilj naše vožnje po velikem kanalu? Takšen, kakršni so cilji vseh obiskovalcev Benetk. Trg pred Markovo cerkvijo in dožev palačo. Tu se zdrenja z ladje gozd rdečih, dalmatinskih čepic, ki jih nosimo vsi udeleženci potovanja. Zgolj zaradi teh čepic smo predmet opazovanja, pozornosti in ugibanj. Kdo in od kod smo? Albanci, Turki, Romuni... Tako in podobno ugibajo turisti z vseh vetrov sveta, ki obračajo glave za nami. Nekateri nas povprašajo po našem poreklu.

V Pesaru, italijanskem kopališkem mestu, stisnjem med dva zelena grička, je bil rojen znameniti skladatelj Giacomo Rossini

Ti zvedo, da smo Jugoslovani. Tudi na takšne naletimo, ki prav dobro vedo, da bi morali biti spričo naših čepic Dalmatinci ali Ličani in jim ne gre v račun, ko jim dopovedujemo, da smo Slovenci. Tako smo lahko ugotavljali, da so na svetu ljudje, ki ločijo noše naših pokrajin in da ne manjka takšnih, ki poznajo na Balkanu razen »Turkov« komaj še kaj. Naše rdeče-črne čepice pa niso imele namena zbuhati pozornosti in ugibanj, pač pa pričati o tem, da smo enovita skupina in da smo Jugoslovani.

Pa utegnejo biti rdeče čepice tudi hudo pripravne. Kadar čepi takole pokrivalo na glavi, da je dovolj visoko od tal, nadomešča svetilnik. Po njej se orientiraš in le težko se zgubiš. Nekje niže spodaj, mislim, da je bilo v Padovi, so začeli naši fantje uporabljati čepice namesto semaforjev. Če je bilo treba prečiti ulico, po kateri je hrumeel promet, je nekdo snel čepico z glave, pogumno zakoračil v gnečo avtomobilov in pokazal voznikom rdeč krožnik svojega pokrivala. Med cviljenjem zavor nismo videli skoraj nikoli jeznih obrazov. Vozniki so se nam smejali in videti je bilo, da jim je domislica všeč. Zanesljive zavore in smeh na licih voznikov, pa mirno in varno prečkanje ceste za lastnim semaforjem, to je odobrovoljilo celo prometnega stražnika.

(dalje prihodnjič)

Nova trgovina poleg banke

Delovni kolektiv trgovskega podjetja »Zarja« je v sodelovanju z železarno Jesenice in občinsko skupščino našel rešitev že za več let stare zahteve železarnarje, da se ji izprazni prostori v Kašti. Kolektiv Zarje se je sprijaznil s to rešitvijo in tako bo odprl nov trgovski lokal nasproti železniške postaje pod imenom »Oprema«.

Ta novi trgovski lokal bo odprt v prihodnjih dneh. V na novo opremljenem in sodobnem lokalu bo trgovsko podjetje Zarja razstavljalo in prodajalo pohištvo, radijske in televizijske sprejemnike, gramofone, gramofonske plošče, električne aparate za gospodinjstvo, preproge, razne kristalne predmete, keramiko in še vrsto drugih artiklov za široko potrošnjo. Nova trgovina ne pomeni za trgovsko podjetje Zarja napredek, ampak je le nadomestilo za izpraznjene prostore v Kašti. Tako so rešili gospodarski problem podjetja in zagotovili nemoteno preskrbo potrošnikov oziroma in še iz-

boljšali. Ta rešitev obenem vzpodbuja kolektiv Zarje, da naj čimprej pristopi h gradnji novega trgovskega lokala nasproti železniške postaje. Z namenom, da bi čim bolj izkoristili prostore na tržnici, je podjetje Zarja na novo lično opremilo dva lokala za prodajo metražnega tek-

stilnega in široko izbiro galanterijskega blaga. Oba nova lokala poslujeta že nekaj dni pod nazivom »Tekstilka« in »Izbira«. Sploh kolektiv trgovskega podjetja Zarja varčno gospodari in skrbi za finančna sredstva, pa tudi za strokovni kader v podjetju. Za opravljanje službe v no-

vih trgovskih lokalih bo podjetje letos sprejelo večje število učencev za trgovski poklic. Jeseničanom se obeta mnogo večja izbira blaga in bolj kulturna postrežba v sodobno urejenih prostorih na tržnici.

Druga razstava pri Jelenu

Preteklo soboto je bila v mali dvorani pri Jelenu otvoritev že druge slikarske razstave, ki jih prireja v letošnjem letu DPD Svoboda »Tone Čufar«. Tokrat smo imeli priliko videti 35 razstavljenih del edinega slovenskega klasičista FRANCA KAVČIČA, ki je živel v drugi polovici 18. in v prvi polovici 19. stoletja.

Ob otvoritvi nas je kustos Narodne galerije POLONCA KOKALJEVA peljala po razstavi in nam v prijetnem tonu povedala marsikaj zanimivega tako o samem slikarju kakor tudi o razstav-

ljenih delih. Zvedeli smo, da je bil slikar rojen v Gorici in da je študiral najprej na Dunaju, pozneje pa se je 14 let izpopolnjeval v Italiji, kjer si je tudi utrdil svoje klasičistične nazore. Do svoje smrti je živel kot cenjen in upoštevan likovni umetnik na Dunaju, kjer je deloval kot profesor in rektor na Akademiji upodabljajoče umetnosti.

Razstavljeni dela so večinom lavirane perorisbe in risbe s svinčnikom. Motivika je vzeta v glavnem po klasičističnih motivih iz Italije, nekaj del pa kaže že rahel

odmik s te smeri in so bile verjetno ustvarjene v zadnjih letih umetnikovega življenja na Dunaju.

Razstavo, ki bo odprta do vključno 29. marca, si je vredno ogledati. Sploh je ideja o seriji razstav, kajti zamišljena je mesečno po ena razstava, zelo posrečena. Na ta način je dana jeseniškemu občinstvu in tudi šolski mladini res lepa prilžnost, da si enkrat na mesec ogleda razstavo umetniških likovnih del sodobnih, kakor tudi mojstrov naše preteklosti.

K.

Ko se vrača življenje

»Če bodo šli Nemci v hajko, če bodo pretaknili gozdove, boš ostal pri nas. Imeli bomo novega Zrnovca. Tu smo delavci, kmetje. Ljudje z dna. Nekdanji puntarji in brezposelni. Po prepričanju smo komunisti in nacionalisti, pa klerikalci in mačkovci. Vsi, ki smo nekaj bili, pa smo zraven tega, kar so nas učili, občutili strast po pravici. Vsi, ki nam skrb za prihodnost ne pomeni toliko kot prepričanje, da je ta svet ustvarjen tudi za dobroto in pravico. Vsi takšni smo tu. Med nami boš spoznal, da je zemlja samo hraniteljica, njena posest pa je od davna rojevala zločin.«

»Ne razumem te popolnoma. Svita se mi pa tisto, kar kaniš reči,« je odsotno rekel Poljanec. »Ostali bom med vami. Pol leta bom partizan in nekajkrat bom ogoljufal smrt. Tako, kakor na svojem domu. Samo čevljev zvečer ne bom mogel sezuvati.«

Martin je dvignil svoje oči in Polde je skušal srečati pogled iz kmetovih udrtin. Bili so si čisto blizu. Enako so čutili in isto so hoteli.

Partizana sta živela za svoje prepričanje, kmet je pa kar naprej pljuval rjavo tobakovo slino.

»Naše vrste se množe,« je rekel Polde. Njihov pogovor je bil tako neposreden in tako pošten, da je bilo treba nekaj reči. Če bi besede zamrle, bi se zdelo, kakor da partizana nista čisto iskrena. »Če prideš med nas, boš partizan. Vojak boljšega jutri boš. Vse naše premoženje so lepe misli in garnitura neopranega perila v nahrbtnikih. Svoboda, revolucija in lepši jutri, to je vse kar znamo reči. Vse, s čimer poskušamo vplivati in prepričati. Vendar čutite z nami, poznate naš cilj in veste, da je trohnenje zadnja nujnost. Kaj naj te potem moti, če boš moral neutegoma na pot, ko boš videl kako policistov, ki se vije v gozdove? Kaj naj ti ustvarja dvome, če boš moral sprožiti na razpotju in se izpostaviti zasledovanju? Kadar ti ne bo preostalo nič drugega, boš postal naš. To je vse, kar ti lahko rečem.«

»Vaš bom. Kakor sem zdaj. Samo malo drugače bo vse skupaj. Zdaj lahko vsak hip vdero v mojo hišo in mi nataknejo lisce. Lahko me tolčejo in izbijajo iz mene ponižanje. Potem bom svoboden. Užival bom prostost divjačine, ki jo lahko preganjajo gospodje in divji lovci, a je svobodna, dokler čuti pod seboj skalo in rušo.«

Polde je sprostil gube na svojem obrazu. »Tako je,« je rekel. »Skala in ruša, gozdovi in senožeti, svislj in kožarice, prijatelji in tovariši, to so naša tla. Na njih stojimo. Iz njih sesamo. Boš takoj prišel, kadar bomo v nevarnosti? Boš ostal naš in z nami, če ne bo drugega izhoda?«

»Bom. Saj vesta, da bi bilo proti mojim nagonom, mislim in utvaram, če bi storil drugače,« je odvrnil Poljanec. »Če Zrnovec trohni; se kaži primeriti, da ga nedomestim. Saj praviš, da ste vseh starosti, prepričani, nazorov in strank. Potem potrebujeta tudi trdnega grun-tarja, ki ljubi samo zemljo, gozdove in znoj. Takšen je bil Zrnovec in takšen bom jaz, ko se vam pridružim.«

»Potrebujemo ljudi, ki verujejo. Takšne, ki jim je vera lepši jutrišnji dan, svoboda, pravičnost in tovarištvo. Takšnih ljudi potrebuje osvobodilna fronta. V dolini in v gozdvih jih potrebuje. Ti si takšen. Midva in tovariši, ki ti nalagajo samotežnice. Vsi smo takšni. Zato je vseeno, kje se kdo bori. Ti se boš še nekaj časa boril v svoji rebri in mi tu v gozdvih. Tam si nam potrebnejši kot tod. Zato boš prišel sem, če spodaj ne boš mogel več širiti naše fronte in če bo postalo preveč tvegano.«

»Takrat, ko bo počilo na razpotju. Ko ne bom mogel nikamor več. Ko ne bo več povratka. Takrat bom postal vaš in morali boste najti potrpljenje za moja leta in nazore. Saj res. Če smo tako daleč, mi lahko razodeneta, kaj se je primerilo Zrnovcu. Vem, da ni živ, a rad bi vedel, kako se je zgodilo.«

»Gorjana misliš,« je zavlekel Martin.

»Pa Gorjana po vaše. Zame je bil in bo ostal Zrnovec. Starci, kakršna sva nekdanji on in jutrišnji jaz, vam lahko bore malo pomagamo. Reš imamo ostro oko in znamo vreči puško na strel brez merjenja, tudi izkušnje in čut za nevarnost imamo, za zvrhano mero starčevske dobrote in modrosti. Vendar se mi zdi, da si vi z vsem tem lahko le bore malo pomagata. Povejta mi, kako je bilo z Zrnovcem!«

Poldetove sive oči so se vtopile v Martinovih zenicah in ga prosile: »To je tisto, kar moraš ti razvozlati. Mi vojaki ne umemo. Čeprav ne vemo nič določenega, mu moraš povedati nekaj, kar ne bo jemalo upanja. Nekaj, kar bo laž in resnica hkrati. Kar bo zrno tistega, česar ne bomo mogli dolgo prikrivati.«

Napol se je zasukal, se prestopil in se ozrl.

Z občnega zbora organizacije ZB NOV Javornik — Koroška Bela

Stalna skrb za otroke padlih in živih borcev

Preteklo soboto je bil v dvorani osnovne šole na Koroški Beli redni letni občni zbor Zveze borcev Javornik — Koroška Bela, ki se ga je udeležilo okrog 150 članov, predstavniki organizacij in društev terena Javornik — Koroška Bela ter predsednik občinskega odbora Zveze borcev Jesenice Ciril Triler-Ciro.

Kot ponavadi so tudi letos prebrali poročila članov upravnega odbora in komisij, nato pa je sledila razprava, ki je bila zelo živahna. Udeleženci razprave so posvetili veliko pozornost skrbi za otroke padlih borcev. Pri upravnem odboru Zveze borcev Javornik — Koroška Bela deluje tudi posebna komisija; ki skrbi oziroma vodi evidenco o otrokih padlih borcev, ki so zdaj že več ali manj v srednjih višjih ali visokih šolah. V razpravi je bilo tudi podčrtano, da skrb za otroke naših borcev ne bi smela prenehati takrat, ko otroci končajo šolanje in dobijo v podjetjih in ustanovah redno zaposlitev. Organizacija ZB bi morala skrbeti za to, da pri kadrovanjih na delovna in vodilna mesta upoštevajo otroke padlih, pa tudi živih borcev, ki so aktivno sodelovali v borbi proti okupatorju. To pomeni, da je potrebna stalna skrb za otroke naših borcev in tudi nikoli ne bi smela prenehati.

V razpravi je bila močno poudarjena vloga tiska in še posebej glasila »TV 15,« v katerem bi morali tudi borci in aktivisti pisati svoje spomine na štiriletno NOB. V tem in drugih časopisih bi morali biti ob smrti članov ZB objavljeni spominski članki, v katerih naj bo prikazan med drugim tudi njihov delež k zmagi nad fašizmom...

Še vedno se dogaja, da v našem vsakodnevnem življenju pozabimo na probleme naših borcev ter invalidov

NOV, saj celo v osnutku statuta Železarnice Jesenice ni nobenega člana, ki bi predvideval skrb in pomoč borcem ter invalidom NOV, ki so zaposleni v obratih železarnice. Verjetno je tako tudi v ostalih gospodarskih organizacijah, prav pa bi bilo, da se pred sprejetjem statuta, osnutke dopolnimo s

členi, kjer bi imeli svoje mesto tudi borci NOV. Tov. Franc Konobelj - Slovenko ter drugi udeleženci razprave so poudarili pomen zbiranja zgodovinskega materiala, ki ga zbira muzej NOB na Jesenicah. Del zgodovinskega gradiva (slike padlih borcev, talcev ter internirancev) bodo hranili v novem domu družbenih organizacij na Javorniku.

Ob koncu občnega zbora nadzorni odbor ter delegate za letno konferenco občinskega odbora ZB Jesenice.

Ali je previdnost odveč?

V četrtek, 19. 3. 1964, ko je v martinarni potekal remont pete SM peči, so začeli menjavati tračnice žerjavne proge 8-tonskih žerjavov v livni lop. Poleg nevarnosti za izvajalce teh del pa obstaja nevarnost tudi za zaposlene v livni lop in okrog SM peči. Da bi kar se da zmanjšali možnost poškodb zaradi teh nevarnih del, je služba za varnost pri delu skupaj z montažnim oddelkom in vodstvom martinarne izvedla več varnostnih ukrepov. Vodstvo jeklarne je z razumevanjem in voljo pristopilo in nudilo pomoč pri izvajanju teh ukrepov. Predvsem je obvestilo o nevarnosti pri menjavi tračnic vse prizadete, omejilo prehode in uredilo varno delo v livni lop na nevarnem območju. Montažni oddelki je namestil na vseh možnih prehodih varnostna opozorila za delo na višini. Menjavo tračnic izvajajo zelo previdno. Le takrat, ko izbi-jejo stare vijake, je možnost, da izbit vijak pade na tla, zelo velika. Kljub previdnosti monterjev pa se iz rok lahko izmuzne podložna ploščica, ki je znatno težja kot

vijak, lahko tudi kladivo ali vzvodni drog. Varnostni ukrep proti takim primerom je uporaba zaščitnih čelad. Kljub opozorilom pa nekateri teh ukrepov niso jemali resno. Primer, ki se je pripetil, pa je njihove dvome takoj pregnal.

Prvi dan menjave tračnic žerjavne proge so bila pravila naprav SM peči V, ki je bila v remontu, v polnem razmahu. Dva dežurna ključavničarja sta urejala napeljava za dovod mazuta. Zato-pljena v zamotano delo sta pozabila na nevarnost z višine. Padec izbitega vijaka je v trenutku spremenil njuno za-toplenost v strah. SREČA PRI TEM JE BILA, DA JE VIJAK PADEL NA GLAVO KLJUČAVNICARJU, KI JE UPORABLJAL ZAŠČITNO ČELADO IN NE NJEGOVEMU SODELAVCU, KI JE BIL BREZ ČELADE. Padec vijaka z višine okrog 12 m nosilcu zaščitne čelade ni po-vzročil poškodb, sodelavcu pa vlihljalo toliko strahu, da jo je začel nositi tudi on.

Po tem primeru, ki ni edin, je vsak komentar o nujnosti uporabe zaščitnih čelad odveč.

Kaj bomo gledali v kinu?

KINO »RADIO«

28. in 29. marca ameriški barvni CS film ORJAK Z RODOSA, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

30. marca nemški barvni film GROFICA MARICA, ob 17. in 19. uri.

31. marca in 1. aprila italij.-franc. barvni CS film BAGDADSKI TATIC, ob 17. in 19. uri.

2. in 3. aprila švedski film DIVJE JAGODE, ob 17. in 19. uri.

4. aprila ameriški barvni film FANNY, ob 17. in 19.30 uri (zaradi izredne dolžine cene vstopnicam zvišane).

KINO »PLAVZ«

28. in 29. marca italij.-franc. barvni CS film BAGDADSKI TATIC, ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri.

30. in 31. marca ameriški barvni CS film ORJAK Z RODOSA, ob 18. in 20. uri.

2. in 3. aprila ameriški barvni film POLET V PRIHODNOST, ob 18. in 20. uri.

4. aprila špansko-francoski barvni CS film MADAME SANS GENE, ob 18. in 20. uri.

KINO ZIROVNICA

28. marca jugoslovanski film ROJAKI.

29. marca italij.-španski barvni CS film LAŽNI ZAKON.

1. aprila ameriški barvni CS film ORJAK Z RODOSA.

4. aprila ameriški barvni film POLET V PRIHODNOST.

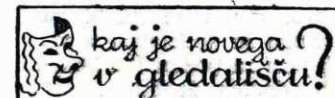
KINO DOVJE

28. marca italijansko-španski barvni CS film LAŽNI ZAKON.

29. marca jugoslov. film ROJAKI.

2. aprila ameriški barvni CS film ORJAK Z RODOSA.

4. aprila italij.-franc. barvni CS film BAGDADSKI TATIC.

GLEDALIŠČE

»TONE CUFAR«

JESENICE

Ponedeljek — 30. marca
Ob 16. uri W. Bauer: RDEČE IN MODRO V MAVRICI

— Gostovanje na Boh. Beli

Ob 19. uri W. Bauer: RDEČE IN MODRO V MAVRICI

— Gostovanje v Gorjah

DEŽURNI ZDRAVNIK

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 27. marca od 12. ure do 3. aprila do 12. ure.

ZAHODNI DEL JESENIC:
dr. Mihael Sajevec, Jesenice, Tavčarjeva 5, telefon 04 — Rešilna postaja Jesenice.

VZHODNI DEL JESENIC:
dr. Stanka Rosenstein, Jesenice, Cesta bratov Stražar 34, telefon 245 — interni 733.

KINO KOROSKA BELA

28. marca ameriški barvni film POLET V PRIHODNOST.

29. marca ameriški barvni film DVA JEZDECA.

30. marca italij.-franc. barv. CS film BAGDADSKI TATIC.

4. aprila švedski film DIVJE JAGODE.

KINO KRANJSKA GORA

28. marca ameriški barvni film DVA JEZDECA.

29. marca ameriški barvni film POLET V PRIHODNOST.

2. aprila italijansko-španski barvni CS film BAGDADSKI TATIC.

3. in 4. aprila ameriški barvni CS film ORJAK Z RODOSA.

Enajst novih fotoamaterjev - mladincev na Blejski Dobravi

Ze nekaj časa smo želeli izvesti na Blejski Dobravi fotoamaterski tečaj »A« kategorije za mladince. Na željo vodstva DLT Blejska Dobrava in v organizaciji foto sekcije, ki jo uspešno vodi tov. Anderlič, je bil le-ta organiziran v marcu letos.

Predsednik foto sekcije tov. Anderlič je znal zainteresirati mladince za tečaj, ki je zahteval razmeroma mnogo napora od tečajnikov. Tečaj je bil redno vsak dan v večernih urah. Vodstvo tečaja je bilo poverjeno inštruktorju tov. Tarmanu.

Seveda uspeh tečaja ni odvisen od inštruktorja, temveč tudi od zainteresiranosti samih tečajnikov. Že prvi večer tečaja so se mladinci,

inštruktor in vodstvo DLT Blejska Dobrava domenili, da bodo prešli na nov način izvedbe tečaja, ki temelji na vsakodnevnem stiku s tečajniki. Tak način zagotavlja po eni strani tečajniku neprekinjeno osvajanje novih tem, po drugi strani pa nudi inštruktorju stalen pregled napredovanja tečajnikov, tako teoretično kot praktično.

Za tečaj je bilo predvidenih 70 ur, od tega 25 ur za teoretični del, 45 ur pa praktični del tečaja. V praktični del tečaja je bilo vključeno tudi dvakratno fotografiranje na terenu. Mladinci so tudi tukaj pokazali vso voljo in željo, da pridobe prakso v snemalni tehniki.

Poizkusili so se tudi v snemanju z umetno svetlobo (uporaba nitrafot žarnic) in pri tem dosegli zadovoljive uspehe. V temnici so filme obdelali in prešli na povečave s poudarkom na izrezih. Predvidene teme, to je teoretični in praktični del, so po planu obdelali in kar hitro je mineval čas.

Mladinci so znali na poudariti inštruktorja zainteresirati podjetje »Cokla« za aročilo prvomajskih čestitk in razglednic. Seveda je pri tem treba pohvaliti razumevanje direktorja »Cokle« tov. Ambrožiča, ki je z naročilom prvomajskih čestitk dal priznanje in materialno pomoč mladinskemu foto krožku Blejska Dobrava. Z denarjem, ki so ga s tem zaslužili mladinci foto krožka Blejska Dobrava, so kupili fotoaparati »Ljubitelj 2«, kar je zasluga njihove zavzetosti in prizadevnosti ter prostovoljnih ur, ki jih je v ta namen opravil inštruktor.

Udeleženci mladinskega fotoamaterskega tečaja na Blejski Dobravi z inštruktorjem

Že od vsega začetka je inštruktor usmerjal mladince k temu, da bi tudi razstavljali na bližnji IV. občinski mladinski foto razstavi. Delo ni bilo zaman, saj so v razmeroma kratkem času izdelali štiri fotografije za občinsko mladinsko foto razstavo v maju letos.

Razumljivo je, da delovanje mladinskega foto krožka Blejska Dobrava ne bi moglo biti tako uspešno, če ne bi bilo sodelovanje šolske komisije in foto komisije pri Obo LT Jesenice.

Ob zaključku tečaja 21. marca letos se je izpitni komisiji predstavilo 11 mladincev. Vsi so pokazali solidno teoretično in praktično znanje, kar potrjuje upravičenost te vrste izvedbe tečaja. Vseh 11 mladincev je izpit uspešno opravilo in tako smo na Dobravi pridobili 11 ljubiteljev fotografije.

Po izpitih je predsednik ObOLT Jesenice Uroš Zupančič, ki je bil tudi predsednik izpitne komisije, prvih šest najbolj uspešnih mladincev nagradil s praktičnimi darili, foto papirjem in filmi. Pri tem je tudi pohvalil njihovo prizadevnost pri obiskovanju tečaja ter poudaril, da to ni bil zadnji tečaj na Blejski Dobravi, če bo interes in delovanje članov še naprej takšno. V imenu članov se je za darila tov. Zupančiča zahvalil mladinec Milan Fülle.

9 rumenih pasov za jeseniške judoiste

V torek je bilo v domu Partizan precej živahno. Zbrali so se mladi judoisti, da bodo polagali izpite za rumene šolske pasove. V telovadnici se je zbralo 10 kandidatov, da bi pokazali znanje pred strokovno komisijo, ki jo je vodil zvezni trener in nosilec drugega mojstrskega pasu Šrot. Izpiti so potekali teoretično in praktično. Vsak kandidat je moral pokazati osnovno znanje juda in vse ostalo teoretično znanje. Izpiti so trajali približno tri ure. Od 10 prijavljenih kandidatov jih je naredilo uspešno izpit 9. Le eden na žalost ni uspel. Predsednik komisije tov. Šrot je izjavil, da so bili kandidati zelo dobro pripravljeni, vsekakor pa bolje kot v Ljubljani in Kranju. Priporočil jim je, da naj se daj organizirajo čim več tekmovanj, da bodo lahko čez pol leta napredovali in se potegovali za oranžni pas. Judo klub pa ima težave glede blazine, ker sedanje parterške ne odgovarjajo. Za kvaliteten nastop je vsekakor potrebna prava »tatami« blazina, da se tekmovalci pri borbi ne poškodujejo. Te specialne judo blazine pa izdelujemo tudi že doma, in sicer v Ilirski Bistrici.

Nogometaši pred novo sezono

V nedeljo je na sporedu I. kolo tekem v gorenjski nogometni ligi. Jeseniški nogometaši se bodo srečali na domačem igrišču z moštvo Škofje Loke, ki je poleg Tržičanov kandidat za prvaka Gorenjske in hkrati tudi za vstop v slovensko nogometno ligo. Te dni se je sestal upravni odbor nogometnega kluba, ki je obravnaval priprave nogometašev na nogometno sezono. Stališče UO NK Jesenice je, da je v pomladanskem delu gorenjske nogometne lige treba izboljšati uvrstitev moštva, ki je v jesenskem delu s štirimi točkami na sedmem mestu. Bivša nogometna sodnika tov. Uranič in Čeh sta prevzela tehnično vodstvo kluba, zato lahko pričakujemo, da bo delo v klubu bolj načrtno in

organizirano od mladih nogometašev pa ob vzorni disciplini, novih uspehov, ki jih bodo dosegli ob vsestranskem prizadevanju slehernega posameznika.

Odbor si je zadal nalogo, da reši nekatera organizacijska vprašanja, misliti pa bo treba tudi na to, da bodo treningi nogometašev pod ustreznim strokovnim vod-

ODBOJKA

GIMNAZIJA : ŽIC 3:2

V letošnjem šolskem letu prirejajo dijaki jeseniške gimnazije ter poklicne in tehnične srednje šole ŽIC pogosta medsebojna športna srečanja. Tako je bilo preteklo soboto popoldne v dvorani TVD Partizan srečanje v odbojki, v katerem so po hudi borbi zmagali gimna-

ziji. Med gimnazijci sta se najbolj izkazala Kavčič in Potočnik, pri učencih strokovnih šol pa je bil najboljši Bergelj. Taka medsebojna tekmovanja lahko mnogo pomenijo pri uspešni vzgoji mladih in perspektivnih športnikov, ki bodo lahko dostojno zastopali barve svojih šol tudi na okrajnih in republiških srečanjih.

Natečaj

ZA SIMBOL MESTA JESENICE IN ZA NASLOV ZBORNIKA JESENIC

Skupščina občine Jesenice razpisuje natečaj za pripravo posebnega simbola Jesenic, ki je leta 1929 dobilo naziv mesta in kljub svoji bogati zgodovini takega simbola nima. Na Jesenicah že obstajata Zoisov grb, ki ga uporablja tehnični muzej in grb belopeških gospodarjev na Kosovi graščini.

Predlog naj upošteva: železarstvo, gospodarstvo in kulturo Jesenic, oblikovitost jeseniške doline in zgodovino.

Predlogi morajo biti tehnično izvedljivi v treh izvedbah in sicer:

- za črno-beli tisk,
- za barvni tisk in značke,
- za reliefno obdelavo v kamnu in kovini.

Predlog naj vsebuje tudi osnutek zastave in njene barve (2-3), ki bi služila poleg simbola za praznično vzdušje ob raznih slavnostnih prilikah in občinskem ter državnih praznikih. Tudi zastava naj bo po svoji barvi odraz revolucionarne preteklosti Jesenic.

Predloga za simbol in zastavo naj imata točne izmere.

Natečaj bo trajal do 1. julija 1964.

Trije najboljši predlogi, ki jih bo izbrala žirija, bodo nagrajeni s 100.000 din, 30.000 din in 20.000 din.

Vzporedno z natečajem za simbol mesta Jesenic, se je skupščina občine Jesenice odločila za izdajo posebnega ZBORNIKA. Izšel naj bi po možnosti vsako leto ob občinskem prazniku, to je 1. avgusta.

Preteklost jeseniške občine je tako bogata po svoji zgodovini in tradiciji borb za delavske pravice in narodnoosvobodilne borbe, da ji je treba dati mesto, ki ji gre po svoji pomembnosti.

Glede na to vabimo vse delavstvo Jesenic in ostale občane, da pri tej akciji sodelujejo in nam pošljejo predloge za naslov tega ZBORNIKA. Naslov naj upošteva vsa našeta področja zgodovine Jesenic ter vlogo ZBORNIKA in naj bo čim krajši.

Določena je posebna žirija, ki bo predloge pregledala in izbrala najboljšega. Določene so nagrade v višini 5.000, 3.000 in 2.000 dinarjev.

Natečaj za naslov ZBORNIKA bo trajal do 1. maja 1964.

Predloge dostavite tehničnemu muzeju Železarne Jesenice — »žiriji za simbol in naslov Zbornika Jesenic«, v zapečateni kuverti pod posebno šifro.

Oba natečaja sta anonimna in naj predlagatelji pošljejo naslov v posebni kuverti.

Skupščina si lasti pravico odkupa vseh nagrajenih in ostalih predloženih del in morebitnih dopolnitev. Poslani osnutki ne bodo vrnjeni.

Natančnejša navodila lahko dobi vsak v tehničnem muzeju Železarne Jesenice (Konobelj — Mago-lič) in v skupščinski pisarni občine Jesenice.

Skupščina občine Jesenice

Na Jesenicah smo ustanovili sadjarsko sekcijo

V torek, 17. marca, je bil pri jeseniškem hortikulturnem društvu ustanovljen sadjarski odsek.

Na Jesenicah in okolici je mnogo hiš z majhnimi vrtički, v katerih marsikdo sadi in goji sadno drevje, ki je pa tudi v okras kraju.

Saj s tem prav tako ustvarjamo zeleni pas. Pri tem

gojenju pa ni nobene prave nege. Prvič zato ne, ker so se s to panogo ukvarjali samo starejši, mlajši o vsem tem ne vedo mnogo. Drugič pa drevja ne škropimo, ali premalo, ne obrezujemo pravilno itd.

Do sedaj je bila za to dejavnost zadolžena kmetijska zadruga. Zadruga je prenesla svoj sedež v Radovljico in s tem tudi svojo dejavnost. Na Jesenicah smo ostali brez škropilnic, škropil in drugih pripomočkov. Znašli smo se na mrtvi točki.

Zato je predsednik hortikulturnega društva Zdravko Kavčič po posvetu z jeseniškimi strokovnjaki za rastlinstvo oziroma sadjarstvo sklical sestanek vseh zainteresiranih, na katerem je bilo ugotovljeno, da je sadjarski odsek za Jesenice in okolico zelo potreben. Starejši sadjarski strokovnjaki so pripravili posredovati svoje znanje mlajšim oziroma vsakomur, ki ga to zanima.

Težje je s škropilnicami, ker so sorazmerno drage, denarja pa ni, čeprav trkammo na različna odgovorna mesta. Upamo, da bomo tudi to težavo prebrodili.

Z dobro voljo želimo našo domovino olepšati in jo napraviti mikavnejšo. Po letošnjem občnem zboru je naše društvo uspelo izvesti že štiri dobro uspele poučne predavanja in več poučnih posvetovanj na terenu. Predavanja in posvete so vodili vrtnar Krušnik, predmetni učitelj Korenc in agronom Pšenica. Sedaj pripravljamo bilten, ki bo lahko dober učni pripomoček in dober svetovalec v naši dejavnosti.

Ob zadnjem vpoklicu v JLA so oblekli vojaško suknjo tudi hokejisti Janez Mlakar, Miro Hribar, Bogo Jan in Rado Razinger

Naši športniki, ki so odšli k vojakom

V tem tednu so odšli k vojakom trije igralci jeseniškega hokejskega A moštva in sicer Janez Mlakar, Miro Hribar in Bogo Jan. Od moštva Kranjske gore pa Rado Razinger.

Zadnje dneve pred odhodom so se zbrali v zgornjih prostorih Kazine vsi igralci in funkcionarji, da bi se poslovili od svojih športnih tovarišev. Njihovi starejši kolegi, ki so že služili vojake, so imeli mnogo za povedati, tako so jim že vnaprej pričarali lepe in hude ure »soldaščine«. Izmed vseh je bil najbolj pripravljen govoriti Bogo Jan, zato smo mu zastavili nekaj vprašanj, na katera je takole odgovoril:

»Star sem 20 let, po poklicu instalater. Hokej igram šest let, od tega štiri leta v A moštvu Jesenic. Do sedaj sem odigral v državnem dresu 22 tekem. V letošnji sezoni sem eden najbolj nesrečnih in srečnih igralcev v moštvu. Nesrečen sem zato, ker moram pač k vojakom, zadovoljen pa zato, ker sem dosegel stoti gol na državnem prvenstvu, na olimpijskih igrah v Innsbrucku pa bolj po sreči dal častni gol

za Jugoslovane v tekmi s Kanado. Vojake bom služil 18 mesecev, nakar se bom vrnil nazaj na Jesenice, kjer bom še naprej igral hokej.«

Vsem smo želeli mnogo sreče in da bi se vrnil zdravi ter še naprej uspešno na-

stopali. Zvedeli smo, da odhaja k vojakom tudi naš sodelavec, državni prvak v smuških skokih Ludvik Zajc, ki pa se je šele zadnji dan pred odhodom vrnil iz Zokopanov na Poljskem.

Polde Karlin

OBVESTILO

Obveščamo vse člane kolektiva in upokojujence Železarne Jesenice, da je mala prodaja zaradi velikega pomanjkanja odpadne betonske žice in žganega apna ukinila prodajo teh izdelkov na potrdila krajevnih skupnosti in SZDL.

Do preklica bomo izdajali odpadno betonsko žico in žgano apno le na gradbeno dovoljenja.

Ostale interesente bomo še nadalje vpisovali za žgano apno in odpadno betonsko žico. Kdaj bo odkup mogoč, bomo vse vpisane interesente pisмено obvestili. Upravičeni so le tisti, ki so lastniki hiš.

Referat za malo prodajo

Republiški namiznoteniški turnir mladih

V domu Partizana na Jesenicah so se v nedeljo pomerili mladi igralci namiznega tenisa. Tekmovanja se je udeležilo 40 tekmovalcev iz Ljubljane, Celja, Kranja, Idrije in Jesenic. Jesenice je zastopalo 9 tekmovalcev. Največ uspeha so imeli Kranjčani, toda tudi domačini niso ostali prazni rok. Najbolje se je uvrstila mlada Božena Krajzel, saj je med pionirkami zasedla drugo mesto. Med moškimi pa je bil najboljši Udovč, in sicer sedmi.

REZULTATI

Pionirji: 1. Vidic (Triglav), 2. in 3. Gutenberg (Fužinar) in Poljanšek (Idrija).

Pionirke: 1. Žerovnik (Triglav), 2. Krajzel (Jesenice), 3. Luin (Triglav).

Program DPD Svobode »Tone Čufar« Jesenice

Program za prihodnji teden:

28. in 29. marca: Zadnja dneva razstave klasicista FRANCA KAVČICA — v mali dvorani delavskega doma.

31. marca: G. VERDI — ŽIVLJENJE IN DELO, predava inž. Karba. Arije iz Verdijevih oper bodo izvajali solisti Glasbene šole Jesenice.

ZAHVALA

Vsem, ki ste našo ljubo sestro

TONČKO FRELIH

spremili na zadnji poti, ji poklonili cvetje, najlepša hvala. Srčna zahvala tudi vsem, ki so jo obiskali med njeno hudo boleznijo. Toplo se zahvaljujemo tov. Ravnikarjevi in Vidmarjevi za njuno tako dobrodošlo pomoč v najtežjih dneh.

Zahvaljujemo se godbi za žalostinke in sodelavcu z visokih peči za poslovlne besede ob odprtem grobu.

Vsem in vsakomur posebej za vse izraze sožalja še enkrat hvala.

Zalujoče sestre z družinami

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame in stare mame

MARIJE ERLAH

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so jo ob njeni dolgotrajni bolezni obiskovali in še posebej zdravnikom dr. Rosensteinovi in dr. Tancarju za trud, da bi jo ohranila pri življenju. Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, darovalcem vencev in cvetja, lastnikom avtomobilov za dragoceno uslugo ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: hčerke Angela, Marija ter sin Jože z družinami in ostalo sorodstvo

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP — Gorenjski tisk.